

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse
för
Högre Elementar-Läroverket i Westerås

under läsåret 1877—1878

jemte

Inbjudning

till

Års-Examen och Slutöfningarna

den 6 Juni 1878

af

Ludvig Mossberg,
Läroverkets Rektor.

Innehåll: *Redogörelse för Elementar-Läroverken i Westerås,
Sala och Arboga samt Stadspedagogierna i Köping,
Nora och Linde.*

Redogörelse
för
Högre Elementar-Läroverket i Westerås

under läsåret 1877—1878

jemte

Inbjudning

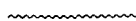
till

Års-Examen och Slutöfningarna

den 6 Juni 1878

af

Ludvig Mossberg,
Läroverkets Rektor.

Innehåll: *Redogörelse för Elementar-Läroverken i Westerås, Sala och Arboga samt Stadspedagogierna i Köping, Nora och Linde.*

WESTERÅS,
A. F. Bergh, 1878.

I. Redogörelse för högre Elementarläroverket i Westerås.

A) Undervisningen.

Höstterminen började den 25 Augusti och slutade den 17 December.

Den 15—17 November inspekterades läroverket af Byråchefen R. N. O. Dokt. E. Widmark, som afhöorde undervisningen i alla klasser och afdelningar.

Vårterminen började den 21 Januari och kommer att avslutas den 6 Juni.

Undervisningen, som hela läsåret fortgått utan afbrott, har varit förlagd till följande tider på dagen: kl. 7—9, 11—2 samt 4—5 på Måndags- och Thorsdagseftermiddagar. Gemensam morgonbön med bibelläsning och förklaring, hvilken omfattat *Marci Evangelium* samt halfva *Apostlagerningarna*, har egt rum hvarje läsdag på fjerdedelstimmen före kl. 7. Gemensam aftonbön har hållits endast på Måndagar och Thorsdagar. För första klassen har morgonbönen börjat kl. 7 $\frac{1}{4}$ och läsningarna kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Gudstjenst har hållits hvarje Söndag under den kallare årstiden på skolsalen för hela ungdomen; under den blidare årstiden har vid pass halfva antalet lärjungar enligt af Rektor fastställd ordning öfvervarit gudstjensten i Domkyrkan, den andra hälften på skolsalen. Responsorierna vid gudstjensten i Domkyrkan hafva utförts af skolungdomens chör, som för detta ändamål varit indelad i 2 afdelningar, hvilka turvis tjenstgjort.

Gymnastiköfningarna hafva varit förlagda till eftermiddagarna kl. 5—7 tre dagar, kl. 5—6 en dag i veckan. Öfningarna i målskjutning med salongsgevärf samt fäktning hafva egt rum kl. 10—11 tre dagar, kl. 5—6 en dag i veckan; målskjutning med skarpa skott har egt rum på Lördagseftermiddagarna under Höstterminen, så länge väderleken sådant tillät.

Sångöfningarna voro under Höstterminen förlagda till förmiddagarna kl. 9— $\frac{1}{2}$ 10, 10— $\frac{1}{2}$ 11, $\frac{1}{2}$ 11—11 två dagar, kl. 4—5 två dagar och kl. 5—6 tre dagar i veckan. Under Vårterminen hafva de egt rum f. m. kl. 9— $\frac{1}{2}$ 10 fyra dagar och kl. $\frac{1}{2}$ 11—11 likaledes fyra dagar i veckan; för öfrigt lika som Höstt. Instrumentalöfningarna hafva egt rum en dag kl. 3—4 och 2 dagar kl. 6—7.

Teckningsöfningarna hafva egt rum kl. 11—12 två dagar, kl. 12—1 en dag, kl. 1—2 två dagar, kl. 3—4 tre dagar och kl. 4—5 två dagar i veckan.

Antalet lärotimmar i veckan, under hvilka undervisning af särskilda lärare meddelats, öfningslärares undervisningstimmar deri icke inberäknade, inhemtas af följande tabeller.

Höstterminen 1877.

Klass.	Antal närvarande lärjungar.					Antal undervisningstimmar af ämneslärare i nedannämnda klasser.												
	Gemensam linie Kl. 1-3.	Realinie.	Latinlinie		Summa.	1-3.	4-5.				6-7.					Summa.		
			utan Grekiska.	med Grekiska.			Särskilda för Real- och Latin-Intern.	Särskilda för Real-Intern.	Gemensamma för Real- och Latin-Intern.	Särskilda för Real-Intern.	Särskilda å Latinlinien			för frivillig undervisning				
											endast för dem som läsa Grekiska.	som läsa Grekiska.	som ej läsa Grekiska.	Hebreiska.	Engelska.			
1.	26	—	—	—	26	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
2. a	21	—	—	—	21	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
2. b	22	—	—	—	22	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
3.	31	—	—	—	31	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
Real-Latin. 4.	—	14	12	—	26	—	22	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	37
" " 5.	—	21	10	—	31	—	22	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	37
" " 6:1	—	14	7	9	30	—	—	—	—	30	25	7	5	—	—	—	—	67
" " 6:2	—	1	5	10	16	—	—	—	—	9	21	17	6	2 ¹⁾	—	—	—	55
" " 7:1	—	—	9	7	16	—	—	—	—	—	—	25	5	3	2	2	—	37
" " 7:2	—	1	2	1	4	—	—	—	—	9	5 ²⁾	16	5	3 ³⁾	—	1 ⁴⁾	—	36
Summa	100	51	45	27	223	111	44	14	16	18	56	83	23	10	2	3	—	380 ⁵⁾

- Ann.* 1. 2 timmar Engelska tills. med real. i samma afdeln.
 " 2. 1 t. Svenska; 5 t.r. Franska; 6 t.r. Matematik; 1 t.e. Geografi; 1 t.e. Fysik; 2 t.r. Kemi tillsammans med real. i 6:2 (16 timmar.)
 " 3. 3 t. Engelska med real. i samma afdeln.
 " 4. 1 t. tillsammans med frivilliga i 7:1.
 " 5. Härtill komma morgonbönderna, beräknade för 1. till 1^{1/2} t.e; för de öfriga klass. till 4 t.r.

Vårterminen 1878.

1.	26	—	—	—	26
2. a	21	—	—	—	21
2. b	21	—	—	—	21
3.	30	—	—	—	30
Real-Latin. 4.	—	14	12	—	26
" " 5.	—	20	10	—	30
" " 6:1	—	13	8	9	30
" " 6:2	—	1	5	10	16
" " 7:1	—	—	9	7	16
" " 7:2	—	1	2	3	6
Summa	98	49	46	29	222

lika med Höstterminen 1877.

Begagnade läroböcker och genomgångna lärokurser i läseämnena inom de särskilda klasserna och afdelningarna inhämtas af nedanstående uppgift om

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom.

- Kl. 1.* 3 tim. — Bibl. hist.: gamla testamentets 40 berättelser efter Steinmetz. — Katekes: 1:sta hufvudstycket. — Valda psalmer.
- Kl. 2.* 3 tim. — Bibl. hist.: nya testamentets efter Hübner. — Katekes: 2:dra hufvudstycket. — Bibelläsning och psalmer.
- Kl. 3.* 3 tim. — Bibl. hist.: repetition. — Katekes: 3:dje—5:te hufvudst. — Bibelläsning och psalmer.
- Kl. 4.* R. & L. tillsammans 2 tim. — Katekisation. — Bergs Bibelhandbok. -- Bibelläsning: Mat. kap. 1—14 med förklaring.
- Kl. 5.* R. & L. tillsammans 2 tim. — Katekisation. — Bergs Bibelhandbok. — Bibelläsning: Mark. evang. med förklaring.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska linien 2 tim. — Förra hälften af Norbecks Teologi. — 1:sta perioden af Cornelii Kyrkohistoria. — Nya testamentets läsning med förklaring.
 Real-linien. — Gamla samt medeltidens kyrkohistoria efter Cornelii lärobok. — Nya testamentets läsning med förklaring.
 Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Senare hälften af Norbecks Teologi. — 2:dra perioden af Cornelii Kyrkohistoria. — Nya testamentets läsning med förklaring.
 Real-linien. — Det hufvudsakliga af medeltidens samt nyare tidens kyrkohistoria efter Cornelii lärobok. — Nya testamentets läsning med förklaring.
- Kl. 7.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Norbecks Teologi. — 3:dje perioden af Cornelii Kyrkohistoria. — Nya testamentets läsning på grundspråket med förklaring.
 Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Repetition af Norbecks Teologi och Cornelii Kyrkohistoria. — Nya testamentets läsning på grundspråket med förklaring.
 Real-linien. — Detsamma med undantag af nya testamentets läsning på grundspråket.

Historia och Geografi.

- Kl. 1.* 4 tim. (3 i hist. 1 i geogr.) Historia: till Kon. Carl Knutsson efter Ekelunds mindre sammandrag jemte Alanders läsebok. — Geografi: öfversigt af verdensdelarnes fysiska geografi samt de skandinaviska ländernas, Öst-Europas och Central-Europas fysiska och politiska till Nederländerna.
- Kl. 2.* 5 tim. (3 i hist. och 2 i geogr.) Historia: från 1397 till och med Carl XI efter Ekelunds mindre sammandrag jemte Alanders läsebok. — Geografi: Europas från och med Nederländerna.

- Kl. 3.* 5 tim. (4 i hist. och 1 i geogr.) Historia: från och med Drott. Christina jemte läsning af samma period i Alanders läsebok. — Geografi: Asiens, Afrikas, Amerikas och Australiens samt repetition af Englands, Tysklands, Portugals, Spaniens, Italiens, Turkiets och Greklands.
- Kl. 4.* R. & L. tillsammans 5 tim. (4 i hist. och 1 i geogr.) Historia: Gamla och Medeltidens efter Pallins lärobok jemte läsebok af Sjögren. — Geografi: den matematiska samt Europas och Asiens fysiska och politiska.
- Kl. 5.* R. & L. tillsammans 4 tim. (3 i hist. och 1 i geogr.) Allmän historia: repetition af Gamla och Medeltidens. Nyare tidens af Pallin läst och repeterad. — Svenska historien efter Ekelunds mindre sammandrag repeterad. — Geografi: den matematiska samt alla verdensdelarnes fysiska och politiska.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Gamla och Medeltidens efter Pütz' läroböcker. — Geografi: repetition af den fysiska samt af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska.
- Real-linien. 3 tim. — Historia: Fäderneslandets från och med Gustaf I efter Ekelunds större sammandrag. — Geografi: repetition af den fysiska samt af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Hela Svenska historien efter Ekelunds större sammandrag. — Geografi: repetition af den fysiska samt af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska.
- Real-linien. 4 tim. — Lika med klassiska linien.
- Kl. 7.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Historia: Palmblads lärobok i Nyare tidens till 1815 samt repetition af Fäderneslandets historia från början af lutherska tidehvarvet. — Geografi: repetition af den fysiska samt af de skandinaviska ländernas fysiska och politiska.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Palmblads lärobok i Nyare tidens historia från Franska revolutionen jemte repetition af Gamla, Medeltidens och Nyare historien äfvensom af Fäderneslandets. — Geografi: repetition.
- Real-linien. 4 tim. — Lika med klassiska linien.

Matematik.

- Kl. 1.* 4 tim. — Aritmetik: de fyra räknesätten med decimalbråk och nya sorter (efter Nyström); hufvudräkning.
- Kl. 2.* 5 tim. — Aritm.: bråk och sorter; hufvudräkning.
- Kl. 3.* 5 tim. — Aritm.: de fyra räknesättens tillämpning på regula de tri och intresseräkning; repetition. — Geometri: åskådningslära enligt lärarens muntliga föredrag; Euklides (Lindmans uppl.) bok. I satserna 1—12.
- Kl. 4.* R. & L. tillsammans 5 tim. — Aritm.: repet. af reg. de tri och intresseräkning. — Geom.: Eukl. böck. I, II. — Algebra: obrutna kvantitetes add., subtr. och multiplikation (Björling).
- Kl. 5.* R. & L. tillsammans 5 tim. — Aritm.: intresse-, rabatt- och diskonträkning, planimetriska och stereometriska räkneexempel, repetition af reg. de tri. — Geom.: Eukl. böck. III, IV. — Algebra: obrutna kvant: division, läran om bråk, negativa kvant, lättare eqvationer af 1:a gr. med en obekant jemte problem.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 3 tim. — Aritm.: intresse-, rabatt-, diskont-

och bolagsräkning. — Geom.: repet. af Eukl. I jemte problemöfningar. — Algebra: eqvationer af 1:a gr. med en obekant, irrationela kvantit. och kvadratrötter; problem i Björulings probl.-samling 1:a afdeln. I, II, III, V. — Icke-Grekerna dessutom problemöfningar efter Todhunter och Björuling 1 timme i veckan.

Real-linien. 7 tim. — Aritm. och Geom. = klassiska linien. — Algebra: läran om negativa qv., irrationela qv. kvadratrötter, imaginära qv.r, eqvationer af 1:a och 2:a graden med en obekant till § 5 af kap. VIII; problem i Björulings probl.-samling 1:a afdeln. I—IV. — En skriftlig matematisk uppsats i månaden.

Högre afdeln. Klassiska linien. 4 tim. — Geom.: problem och teorem såsom tillämpning af Eukl. I, II, III (utan förberedelse). — Algebra: irrationella kvantiteter, kvadratrötter, räkning med radikaler, 1:sta afdeln. af Björulings problemsamling; proportionsläran (efter Hultman). En lärjunge (förut realist) har dessutom genomgått logaritmer och serier, stereometri (efter Guldberg) samt trigonometri (första kursen af Phragmén's lärobok).

Real-linien. 6 tim. — Algebra: rötter, potenser, logaritmer och serier med talrika öfningsexempel. — Stereometri: Guldbergs lärobok till sferisk geometri samt tillämpning på räkneexempel. — Skriftliga hemarbeten hvar fjortonde dag.

Kl. 7. Lägre afdeln. Klassiska linien. 4 tim. — Algebra: eqvationer af andra graden och roteqvationer samt tillämpning härpå på problem af planimetriskt och omväxlande innehåll. — Geometri: proportionslärans tillämpning på plangeometrien till likställda figurer (Lindmans lärobok), öfningar till Eukl. III och IV (Todh.). — Skriftliga hemarbeten hvar fjortonde dag under hela läsåret. En lärjunge har dessutom genomgått stereometri och trigonometri (Phragmén's lärobok 1:sta afdeln. och större delen af 2:dra afdeln.)

Högre afdeln. Klassiska linien. 4 tim. — Algebra: roteqvationer, planimetriska problem, eqvationer med flera obekanta företrädesvis af första graden, problemöfningar, repetition. — Geometri: läran om likställda och likformiga planfigurer, problemöfningar, repetition. Skriftliga hemarbeten hvar fjortonde dag, deraf 2 gånger under uppsigt på lärorummet. En lärjunge har dessutom genomgått potenser, logaritmer, serier, trigonometri och stereometri.

Real-linien. 6 tim. — Den föreskrifna kursen repeterad och tillämpad på talrika problemöfningar. Dertill kommer koniska sektioner (efter Hallström). Skriftligt hemarbete hvar fjortonde dag, deraf 2 gånger under uppsigt på lärorummet.

Naturvetenskap.

- Kl. 1.* 2 tim. — Öfversigt af människokroppens byggnad med ledning af Sandbergs lärobok och Gumperts väggtaflor. Det viktigaste af växt-organografien under examinering af levande växter och med ledning af Anderssons väggtaflor.
- Kl. 2.* 2 tim. — Zoologi: Sandbergs lärobok, 2:a afdelningen till sid. 57, samt repetition af 1:a afdelningen. — Botanik: Sandbergs lärobok, 3:e afdelningen till sid. 150 samt sexualsystemet. Undersökning af levande växter.
- Kl. 3.* 2 tim. — Zoologi: Sandbergs lärobok, 2:a afdelningen till ryggradslösa djur. — Botanik: samma lärobok till sid. 181, det med gröfre stil tryckta, samt sidd. 187—196.
- Kl. 4.* R. & L. tillsammans 2 tim. — Zoologi: Wahlstedts mindre lärobok. — Botanik: Kindbergs lärobok. — Naturlära: Sandbergs lärobok, 5:e och 6:e afdelningarna.

- Kl. 5.* R. & L. tillsammans 2 tim. — Zoologi och Botanik: repetition af föreg. kurs. — Naturlära: det allmännaste om vårt planetsystem och himlakropparne efter Sandbergs lärobok. Grunddragen af läran om jorden efter Holmströms lärobok.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska linien. — Botanik: 1 tim. Areschougs läran om växterna (Lund 1875), 3:e afdelningen till de Monocotyledona växtfamiljerna (sidd. 95—163). — Fysik: 1 tim. Christies (öfvers. af Lindeberg) lärobok till § 33, om jemvigt och rörelse.
- Real-linien. — Botanik, 1 tim.; lika med klassiska linien. — Fysik, 4 tim. Floderi lärobok, 1:a delen, Geo-, Hydro- och Aerostatik, jemte tillhörande problem; 3:e delen, magnetism och elektricitet. — Kemi, 2 tim. Blomstrands mindre lärobok, metalloiderna och metallerna till Ammonium.
- Högre afdeln. Klassiska linien. — Botanik och Zoologi, 1 tim. Repetition af Toréns lärobok till blötdjuren och det viktigaste af Areschougs lärobok. — Fysik, 1 tim. Christies lärobok till § 66 om rörelse med tillhjälp af häftstängen jemte lösning af dithörande problem efter Floderi problemsamling.
- Real-linien. — Zoologi, 1 tim.: lika med klass. linien. — Fysik, 4 tim. Floderi lärobok, det viktigaste af läran om ljudet, ljuset, värmets, magnetismen och elektriciteten, jemte lösning af dithörande problem. — Kemi, 2 tim. Blomstrands mindre lärobok, det viktigaste, till jernet.
- Kl. 7.* Lägre afdeln. Klassiska linien. — Fysik, 2 tim. Läran om vågrörelsen, ljudet och ljuset; repetition af allmänna fysiken till vågrörelsen. Problem-räkning.
- Högre afdeln. Klassiska linien. — 2 tim. Läran om ljuset, elektriciteten och värmets; repetition; problem-räkning.
- Real-linien. — Fysik, 2 tim. Repetition af Floderi lärobok fullständigt med problem. — Kemi, 2 tim. Blomstrands lärobok, repetition. — Mineralogi och Geologi, 1 tim. Erdmans lärobok. — Mekanik, 1 tim. Repetition af Jochnicks och Floderi läroböcker.

Filosofi.

- Kl. 7.* Högre afdeln. 2 tim. — Antropologi och Logik efter Sjöbergs och Klingbergs läroböcker.

Svenska.

- Kl. 1.* 5 tim. — Uppläsning och förklaring af stycken ur Sundéns och Modins läsebok jämte öfning att återgifva innehållet. Af språkläran samma delar som i Tyskan, delvis med ledning af Sundéns lärobok. Den enkla satsens delar och satsbildningsöfningar. Rättskrifning efter Sundéns lärobok.
- Kl. 2.* 6 tim. — Innanläsningsöfningar ur Sundéns och Modins läsebok med redogörelse för innehållet af det lästa. Det viktigaste af formläran samt kap. I af den allmänna satsläran efter Sundéns språklära. Öfningar i åtskiljandet af ordklasser, satsdelar och satser. Rättstafnings-, interpunktions- och satsbildningsöfningar.
- Kl. 3.* 6 tim. — Läsning af valda stycken i obunden och bunden form såsom i föregående klass. Formläran utförligare samt den allmänna satsläran efter Sundéns språklära. Rättskrifning efter diktamen med iakttagande af interpunktionsreglerna. Satsanalys. Satsbildningsöfningar. Skriftlig öfversättning från tyska språket på lärorummet.

- Kl. 4.* R. & L. tillsammans, 4 timmar. — Läsöfningar i Sundéns och Modins läsebok med redogörelse för innehållet af det lästa. Formläran och satsläran tämligen fullständigt. Satsöfningar. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Kl. 5.* R. & L. tillsammans, 3 tim. — Läsöfningar. Svenska språkets syntax jämte satsöfningar. Repetition. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska och Reala linien. 2 tim. hvardera. — Läsning af skandinavisk litteratur jemte underrättelser om författarne, samt isländska efter Oldnorsk Læsebog af N. Nygaard. Stillära efter Sundéns och Modins lärobok. Ord-bildningslära samt forn-svenskans böjningsformer. Satsanalys. Verslära. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. Real-linien. 3 tim. — Läsning af skandinavisk litteratur jämte underrättelser om författarne samt isländska efter Oldnorsk Læsebog af M. Nygaard. Öfversigt af Nordiska Mytologien med ledning af Sundéns lärobok. En uppsats eller öfversättning hvarannan vecka.
- Kl. 7.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. — Läsning af skandinavisk litteratur. Öfningar i disposition. Literaturhistoria med ledning af Claësons lärobok: t. o. m. Gustavianska perioden. Talöfningar. En utförligare uppsats i månaden.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 2 tim. Real-linien. 3 tim. — Läsning såsom i föregående klass. Öfningar i disposition. Literaturhistoria. Talöfningar. Uppsatsen enligt läroverksstadgan.

Tyska.

- Kl. 1.* 8 tim. — Substantivens, adjektivens, personliga och possessiva pronomens samt hjälpverbens böjning jämte det svaga regelbundna verbets aktiva former efter Calwagens språklära. — Öfningar i särskiljande af den enkla satsens delar. — Calwagens elementar-bok: kurs I (med undantag af st. 19—21, 30) samt af kurs II st. 1—3, 5, 8, dels muntligen dels skriftligen genomgångna.
- Kl. 2.* 7 tim. — Det viktigaste af formläran efter Calwagens språklära. — Flachs elementar-bok, 3:e uppl., st. 19—63. — Öfningar i särskiljande af ordklasser, satsdelar och olika slags sats. — Vokabelläsning.
- Kl. 3.* 7 tim. — Substantivens genuslära jämte repetition af formläran i öfrigt efter Flach. — Elementar-bok af Flach: 3:e afdeln., st. 1—20. — Elementar-bok af Calwagen: 2:a afdeln. st. 1—24. — Vokabelläsning, extemporalier och skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 4.* R. & L. tillsammans, 4 tim. — Formläran fullständigt efter Flach, samt det viktigaste af syntaxen till kap. VI om verbet. — Flachs läsebok: st. 1—39. — Lokutionsöfningar efter Flachs elementar-bok. — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Kl. 5.* R. & L. tillsammans, 3 tim. — Formläran och det viktigaste af syntaxen efter Hjort. — Flachs läsebok: 1:a afdeln. st. 32—39; 2:a afdeln. st. 1—14. Calwagens läse-bok: st. 1—8. — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Klassiska linien. 1 tim. — Repetition af formläran och det viktigaste af syntaxen efter Hjort. — Schillers "Wilhelm Tell", de 3 första akterna.
- Real-linien. 2 tim. — Repetition af formläran och det viktigaste af syntaxen efter Hjort. — Schillers "Wilhelm Tell". — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Högre afdeln. Klassiska linien. 1 tim. — Hjorts språklära fullständigt med repetition. — Schillers "Die Jungfrau von Orleans" 4:de och 5:te akt. "Wallensteins Tod", akt. 1--3.

Real-linien. 2 tim. — Det samma som klass. linien och dessutom de 2 sista sångerna af Göthes "Hermann und Dorothea" samt Schillers "Maria Stuart" och "Wilhelm Tell", 1:a akt. — Ett hemthema hvarje vecka.

Franska.

- Kl. 5.* R. & L. tillsammans, 3 tim. — Oldes språklära: kap. 1—6, det viktigaste af uttalsläran och af formläran. — Oldes läsebok: 1:sta afdelningen, st. 1—30. — Muntlig öfvers. till franska af st. 1—12. — Skrifning af franska verb.
- Kl. 6.* Lägre afd. Klassiska och Reala linien, hvardera 4 tim. — Oldes språklära: 1:a och 2:a kursen af kap. 2—7. — Oldes läsebok: 1:a afd., st. 31—75; 2:a afd., st. 1—14, 20, 29—40. — Muntlig och skriftlig öfvers. till franska af st. 13—40.
Högre afd. Klassiska linien. 4 tim. — Oldes språklära: 1:a och 2:a kursen af kap. 2—10. — Oldes läsebok: 2:a afd. st. 41—114 samt af 3:e afd. st. 1—4. — Muntlig och skriftlig öfvers. till franska af st. 41—68. — Lokutionsöfningar.
Real-linien. 5 tim. — Oldes språklära: repetition af 1:a och 2:a kursen af kap. 2—9. — Öfversättning till franska af svenska afdeln. fullständigt. — Klints "Litterature française" prosaiska afdeln. sid. 1—80. — Skrif- och lokutionsöfningar.
- Kl. 7.* Lägre afd. Klassiska linien. 5 tim. — Oldes språklära kap. 2—11. — Oldes läsebok: de poetiska styck. — "L'honneur & l'argent" af Ponsard, "L'ambitieux" af Scribe 1:a och 2:a akten. — Muntlig och skriftlig öfvers. till franska efter Drysen och Pauli. — Lokutionsöfningar. — Ett hemtema hvarannan vecka.
Högre afd. Klassiska linien. 3 tim. — Oldes lärobok fullständigt med repetition. — Klints "Litterature française" prosaiska och poetiska afdeln. — Lokutionsöfningar. — Ett hemtema hvarannan vecka.
Real-linien. 5 tim. — Oldes lärobok fullständigt med repetition. — "Le bourgeois gentilhomme" af Molière, akt. 4, 5. "Hernani" af V. Hugo. "Le Tartuffe" af Molière, akt. 1—2. — Talöfningar efter "Echo français." — Ett hemtema hvarje vecka.

Engelska.

- Kl. 4.* R. 7 tim. — Modins språklära och elementarbok: uttals- och formläran inöfvade i sammanhang med elementarbokens första kurs. — Skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 5.* R. 7 tim. — Läsöfningarna i Löhrs lärobok fullständigt i sammanhang med motsvarande delar af Modins språklära. — Skriföfningar på lärorummet.
- Kl. 6.* Lägre afdeln. Icke-Greker. 4 tim. — Modins språklära: uttalsläran samt det viktigaste af formläran. — Modins elementarbok: 1:a kursen. — Sturzen-Beckers läsebok: några valda stycken af första kursen.
Real-linien. 3 tim. — Modins språklära: formläran samt det viktigaste af syntaxen till Verbets Nominalformer. — Sturzen-Beckers läsebok: 1:a kursen, sid. 1—92. — Ett hemtema i månaden.
Högre afdeln. Icke-Greker. 2 tim. — Modins språklära: formläran samt af syntaxen det viktigaste till Verbets Nominalformer. — Sturzen-Beckers läsebok: 1:a kursen, sid. 76—144.
Real-linien. 2 tim. — Detsamma som icke-Greker.
- Kl. 7.* Lägre afdeln. Icke-Greker. 3 tim. — Modins språklära: formläran samt af synta-

xen det viktigaste af kap. I—V. — Sturzen-Beckers läsebok: 1:a kursen fr. sid. 98 till slutet samt senare kursen till sid. 44. — Talöfningar efter "the English Echo."

Klassiska linien (frivill.) 2 tim. — Modins språklära: uttalsläran samt det viktigaste af formläran. — Modins elementarbok: 1:a kursen.

Högre afdeln. Klassiska linien (frivill.) 2 tim. — Löhns lärobok fullständigt. — Sturzen-Beckers läsebok: 1:a kursen till sid. 48.

Icke-Greker och Real-linien. 3 tim. — Modins språklära fullständigt. — Sturzen-Beckers läsebok: 1:a kursen st. 66 till slutet samt senare kursen sid. 1—63 jämte poetiska afdeln. sid. 194—219. — Talöfningar efter "the English Echo."

Latin.

- Kl. 4.* L. 8 tim. — Törnebladhs elementarbok: båda afdelningarna. — Grammatik: det allmännaste af formläran efter Ellendt-Seyfferts lärobok.
- Kl. 5.* L. 8 tim. — Cornelius Nepos: Aristides, Conon, Cimon och Iphierates. — Grammatik: Formläran utförligare samt det allmänna af läran om kasus och att-satser i syntaxen efter Rabe. — Skriftliga öfningar på lärorummet.
- Kl. 6.* Lägre afd. 8 tim. — Cæsar: första boken af de bello gallico. — Ovidius: Metamorphoserna: Quattuor ætates, Lycaon och Diluvium. — Grammatik och prosodik efter Rabe. — Extemporerade öfningar på lärorummet. — Ett hemthema i hvarje vecka.
Högre afd. 8 tim. — Livius fr. o. m. kap. 31 af första boken t. o. m. kap. 30 af andra boken. — Virgilius Æn.: första boken. — Cicero: de senectute avslutad från kap. 13. — Grammatik och prosodik efter Rabes lärobok. — Extemporerade öfningar på lärorummet. — Ett hemthema hvarje vecka.
- Kl. 7.* Lägre afd. 7 tim. — Livius II,35—III,36. — Virgilius Æn.: III—IV. — Horat. Od. I. — Repetition af grammatiken. — Extemporalier. — Ett hemthema hvarje vecka.
Högre afd. 7 tim. — Liv.: III,61—72. — Virgilius: V,250—VI. — Horatius: I, IV. — Ciceros oratio pro Milone. — Grammatik. — Extemporalier. — Antiquiteter. — Ett hemthema hvarje vecka.

Grekiska.

- Kl. 6.* Lägre afd. 7 tim. — Grammatik efter Löfstedt: Det viktigaste af Attiska dialektens formlära till oregelbundna verb. — Aulins läsebok: valda läsöfningar.
Högre afd. 6 tim. — Grammatik: Attiska formläran utförligare och det allmännaste af den Episka. — Xenophons Anabasis: 5:te kap. 2 boken—2:dra kap. 4:de boken. — Homeri Odyssé: I—II.
- Kl. 7.* Lägre afd. 5 tim. — Grammatik: Oregelbundna verben jemte allmän repetition af formläran. — Det allmännaste af syntaxen till läran om Infinitivus. — Xenophons Anabasis: V. — Homeri Odyssé: III, Iliad I—II. — Valda partier af Xenophons Memorabilia. — Skriföfningar å lärorummet.
Högre afd. 5 tim. — Grammatik: fullständig repetition. — Xenophons Anabasis: V,4—VI,3. — Plato: Kriton och af Apologia Socratis 1—12 kap. — Iliaden: II,300—III,VI. — Odysséen: II—III repet. — Skriföfningar å lärorummet.

Hebreiska.

- Kl. 7.* Lägre afd. 2 tim. — Formlära efter Lindbergs grammatik. — Läsöfningar.

I afseende på läroböcker har under läsåret det ombyte egt rum, att *Steinmetz* bibl. historia antagits i klass. 1; *Sandbergs* lärobok i naturkunnighet i 1—5; *Areschougs* läran om växterna i 6:1; *Calwagens* Tyska språklära i 1 och 2, elementarbok i 1 och 3, läsebok i 5; *Modins* Engelska språklära i alla klasser, elementarbok i 4, 6:1 (icke-Grek.) och 7:1 (frivilliga); *Ellendt Seyfferts* Latinska språklära i 4.

I välskrifning har första klassen undervisats $1\frac{1}{2}$ t:e, andra och tredje hvardera 1 timme i veckan.

Undervisningen i teckning har varit på följande sätt anordnad:

Kl. 1 ($1\frac{1}{2}$ t:e i veckan), kl. 2 och 3. (hvardera 1 t:e i veckan) hafva tecknat efter första kursen af de genom Kgl. Eckl.-Departementets försorg utgifna väggtaflor; mera försigkomna lärjungar äfven efter förläggsplancher.

Kl. 4 R. (1 t:e) har tecknat och skuggat efter andra kursen af nämnda väggtaflor samt efter förläggsplancher.

Kl. 5 R. (1 t:e), 6 och 7 R. och icke-Greker (hvardera 2 t:r) hafva öfvats i teckning och skuggning efter mera utförda förläggsplancher af *Julien* och *Bucollet* m. fl. såväl med blyerts som svartkrita. Realisterna i klasserna 7—5 hafva dessutom öfvats i byggnads- och maskinritning en timme i veckan, på hvilken timme äfven teckningsöfningarna med frivilliga egt rum.

Vid sångöfningarna, som upptagit 8 timmar i veckan, hafva lärjungarne varit fördelade i 5 sångklasser, hvilka varit oberoende af läsklasserna.

För de särskilda sångklasserna hafva kurserna och undervisningstiden varit följande:

<i>Första sångklassen:</i>	(32 elever)	1 timme: 15 sångstycken af Cronhamns sånglära.
<i>Andra</i>	„ (23 elever)	1 tim.: första hälften af Cronhamns sånglära.
<i>Tredje</i>	„ (28 elever)	1 tim.: Cronhamns sånglära fullständigt.
<i>Fjerde</i>	„ (40 elever)	2 tim.: Duetter och trior.
<i>Femte</i>	„ (39 elever)	2 tim.: Quartetter.

Dessutom hafva de tre lägsta sångklasserna haft 1 timme i veckan choralsång, hvori äfven 4:de sångklassen deltagit 1 timme hvarje månad.

Alla eleverna, äfven de som varit befriade från deltagande i sångöfningarne, hafva öfvats i notläsning, tonträffning och kännedom om musikaliska tecken och termer.

Samtliga sångelevernas antal ha varit 162.

I violinspelning hafva 12 lärjungar erhållit undervisning. Af dessa har 1 genomgått första delen af Davids violinskola och Kaysers etyder; de öfriga hafva undervisats efter Hennings violinskola. Undervisningstiden har varit 2:ne timmar i veckan.

I orgelspelning hafva 6 lärjungar öfvats tillsammans 1 timme i veckan.

Vid gymnastik- och vapenöfningarna voro under kalenderåret 1877 lärjungarna fördelade på trenne afdelningar sålunda, att kl. 7:2 utgjorde en afdelning, kl. 7:1—5 en afdelning och klass. 4—1 en afdelning. Andra afdelningen var indelad i 4, den

tredje i 8 ungefär lika stora underafdelningar. Gymnastiköfningarna egde rum för klass. 5—7:1: Måndagar och Fredagar kl. 5—6, Onsdagar kl. 6—7; för klass. 1—4: Tisdagar och Onsdagar kl. 5—6, Fredagar kl. 6—7. Samfälda öfningar i gevärsexercis och manöver för klass. 5—7:1 förehades stundom å nämnda timmar, hvarjämte kl. 5 särskildt öfvades i dessa ämnen m. m. Tisdagar kl. 6—7. I bajonettfäktning öfvades klass. 6 och 7:1 Thorsdagar kl. 10—11.

I fäktning med florett och sabel erhöilo lärjungarne i 7:2 undervisning Måndagar kl. 10—11 och Thorsdagar kl. 5—6. Målskjutning med för "salongsskjutning" ap- terade gevär förehade klass. 6 och 7:1, ett skjutlag i sender, å gymnastiksalen Lördagar kl. 10—11. Öfriga genom Kgl. Cirkuläret den 23 Mars 1870 föreskrifna mili- täröfningar, som erfordra en blidare årstid, egde rum på särskildt för hvarje gång med hänsyn till väderleken bestämd tid, skjutöfningarna med 7:2 dock alltid på Lördagseftermiddagarna. Öfningarna omfattade målskjutning i skjutbana för 7:2 samt afdelnings- och kompaniexercis i såväl spridd som sluten ordning för 6 och 7:1. Under Vårterminen användes härtill 9 timmar, under Höstterminen 50 timmar, deraf 8 timmar till målskjutning, under ledning af Gymnastikläraren. Antalet af Gymnastik- lärarens undervisningstimmar har under pågående militäröfningar icke inskränkts.

Beträffande från Gymnastiköfningarna befriade lärjungar, se nedanst. uppgift:

Tabellarisk uppgift

å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastik-öfningarna vid Westerås läroverk.

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r.											Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande ärljungar.	Hela antalet vid besigtningen närvar. lärjungar.		
	I syn- och hörsel-organ.	I nerv- systemet.	I cirkulations organerne.	I andedräfts- organerne.	I matsmält- organerna.	I urin- och köns-organ.	I rörelse- organerne.	Missbildning.	Bräck och Bräckanlag.	Allmän svaghet.	Andra sjuk- domar.				Summa.	
Vårtermin 1877.																
Under 15 år . .	—	—	—	6	—	—	1	1	4	—	—	12	—	12	101	
15 år ell. deröfver	—	—	2	9	1	—	6	1	7	2	1	29	—	29	129	
Summa	—	—	2	15	1	—	7	2	11	2	1	41	—	41	230	
Hösttermin 1877.																
Under 15 år . .	—	—	—	3	—	—	2	2	6	1	—	14	—	14	130	
15 år ell. deröfver	—	—	2	4	—	—	4	2	8	2	—	22	—	22	93	
Summa	—	—	2	7	—	—	6	4	14	3	—	36	—	36	223	

Den 8 Oktober 1877 inspekterades militäröfningarna vid läroverket af Majoren vid Kgl. Nerikes Regemente R. S. O. m. m. *I. F. Lillichöök*.

B) Lärarne.

Lärarnes tjänsteåligganden voro under Höstterminen 1877 på följande sätt fördelade:

Undertecknad <i>Rektor</i> : Latin i 7:1; Latinskrifning med icke-Greker i 6:2; morgonbö- nerna; gudstjänsterna; Latinska hemthemata i 7:1	13	timmar	i	veckan.
Lektorn, Fil. Dokt. <i>J. S. Löfberg</i> : Hist. och Geogr. i 7 och 6; Svenska uppsatser i L. 6:1	16	”	”	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>C. H. Johanson</i> : Nat.hist. i 6, 3 tr; Fysik i R. 7:2 och 6, 10 tr; Kemi i R. 7 och 6, 4 tr; Mine- ralogi i R. 7:2, 1 t:e; Fysikaliska skriföfningar; Sven- ska uppsatser i R. 6:1: Klassföreståndare i 7:2	18	”	”	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>D. A. Sundén</i> : Svenska i 7—5 (utom 1 t:e i 6:2), 13 tr, i 4, 1 t:e; Filofi i 7, 2 tr; Svenska upp- satser i 7	16	”	”	”
Lektorn, Teol. och Fil. Dokt. <i>C. Schmidt</i> : Kristendom i 7—4, 14 tr; Svenska i 6:2, 1 t:e; Hebreiska, 2 tr; Svenska uppsatser i 6:2	17	”	”	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. D. G. Widegren</i> : Grekiska i 7, 10 tr; Latin i 7:2, 7 tr; Latinska hemthemata i 7:2	17	”	”	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>J. E. Modin</i> : Franska i L. 7:2, R. 7:2 och R. 6:2, 8 tr; Tyska i 6:2, 2 tr; Engelska med R. och icke-Greker i 7:2, icke-Greker i 7:1, frivilliga i 7, 9 tr; Franska hemthemata i 7:2; Tyska hemthemata i 6:2; Engelska skriföfningar utom i R. 6:1; Klassfö- reståndare i L. 6:2	19	”	”	”
Lektorn, Fil. Dokt. <i>Th. C. C. Billbergh</i> : Matematik i L. 7, i R. 7:2, L. & R. 6:2, 18 tr; Fysik i L. 7, 4 tr; Mathe- matiska skriföfningar; Klassföreståndare i 7:1	22	”	”	”
v. Adjunkten <i>E. Hvasser</i> : alla ämnen i 1 klass. (utom Kristen- dom, Kalligrafi och Teckning), 21 tr; Naturlära i 3 och 2 a), 4 tr; Tyska hemthemata i L. 5; morgon- bönerna i 1, 1½ t:e; Klassföreståndare i 1	26½	”	”	”
Adjunkten <i>S. H. Rathsmän</i> : Franska i 7:1, L. 6:2, 6:1 och 5, 20 tr; Tyska i L. 6:1, 1 t:e; Kalligrafi i 3 och 2, 3 tr; Franska hemthemata i 7:1; Klassföreståndare i L. 6:1	24	”	”	”
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>F. J. L. Wulff</i> : Matematik i 6:1—3, 25 tr, med icke-Greker i 6:1, 1 t:e; Matematiska skrif- öfningar i R. 6:1; Klassföreståndare i 4	26	”	”	”

Adjunkten, Fil. Dokt. <i>C. A. Hvasser</i> : Grekiska i 6, 13 tr; Tyska i R. 6:1, 5 och 3, 12 tr; Tyska hemthemata i R. 6:1 och R. 5; Klassföreståndare i 5	25	timmar i veckan.
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>P. A. Peterson</i> : Hist. och Geogr. i 3 och 2, 15 tr; Matematik i 2 <i>b</i>), 5 tr; Engelska med icke-Greker i 6:1, 4 tr; Svenska i 2 <i>b</i>), 2 tr; Klassföreståndare i 3	26	" "
Adjunkten, Fil. Kand. <i>K. A. Stigman</i> : Svenska i 4, 3 tr, i 3, 6 tr; Tyska i 4, 4 tr; Latin i 5, 8 tr; Naturlära i 2 <i>b</i>), 2 tr; Svenska och Tyska skriföfningar i 4	23	" "
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>C. G. Åström</i> : Kristendom i 1—3, 12 tr; Naturlära i 5 och 4, 4 tr; Svenska skriföfningar i R. 5; Klassföreståndare i 2 <i>b</i>)	16	" "
Anm. För Adj. <i>Åström</i> , som i egenskap af Folk-skole-Inspektör under hela läsåret haft partiel tjenstledighet, har Lekt. <i>Billbergh</i> tjenstgjort 4 tr, Adj. <i>Svartz</i> 1 t:e, Adj. <i>Janzon</i> 3 tr och v. Adj. <i>Hvasser</i> 1 t:e (tillsammans 9 timmar).		
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>J. A. F. Swartz</i> : Latin i 6:2, 8 tr; Engelska i 6:2 (R. och icke-Greker), R. 6:1, 5 och 4, 19 tr; Latinska hemthemata i 6:2; Engelska skriföfningar i R. 6:1; Klassföreståndare i R. 6:1	27	" "
Adjunkten, Fil. Dokt. <i>E. Sandelius</i> : Latin i 6:1 och 4, 16 tr; Hist. och Geogr. i 5 och 4, 9 tr; Latinska hemthemata i 6:1; Klassföreståndare i R. 6:2	25	" "
Adjunkten, Fil. Kand. <i>J. Janzon</i> : Modersmålet och Tyska i 2 (utom 2 timmar Modersmålet i 2 <i>b</i>), 24 tr; Matematik i 2 <i>a</i>), 5 tr; Svenska skriföfningar i L. 5; Klassföreståndare i 2 <i>a</i>)	29	" "
v. Musikläraren, Direktör <i>C. J. Bolander</i> : Musik- och Sångöfningar i alla klasser	11	" "
v. Ritläraren, Löjtnant <i>A. Bjuggren</i> : Teckning i alla klasser och afdelningar; Välskrifning i 1	12	" "
Gymnastikläraren, Kapten <i>R. Bolling</i> : Gymnastik- och Vapenöfningar i alla klasser (undervisningstiden utom schema oberäknad)	11	" "

Från och med den 8 November till Hötterminens slut var Adj. *Peterson* af sjukdom hindrad att tjenstgöra. Hans tjenst uppehölls då af v. Adjunkten *Hvasser*, i stället för hvilken Stud. *A. W. Schman* under samma tid var förordnad att tjenstgöra.

Från och med den 25 April till Vårterminens slut har Kapten *Bolling* och från och med den 2 Maj likaledes till Vårt. slut Löjtnant *Bjuggren* varit af militära tjensteåligganden hindrade att tjenstgöra vid läroverket. I stället för den förstnämnda har Löjtnanten vid Kgl. Westmanlands Regemente *C. A. Schenström*, hvilken äfven varit

kommenderad att leda militärofningarna, tjenstgjort, och i stället för den senare Fil. Dokt. *C. N. Pahl*.

Tjenstlediga: Adjunkten *H. E. Lyrberg* under hela läsåret; Ritläraren *N. Tufwesson* under hela Höstterminen och Vårterminen till sin död; Adjunkten *P. A. Peterson* under en del af Höstterminen (se ofvan) och hela Vårterminen, alla på grund af styrkt sjuklighet.

Förordnade: till vik. Adjunkter: Stud. *E. Hvasser* för Adj. *Lyrberg* under hela läsåret; Fil. Kand. *J. Th. Pagander* för Adj. *Peterson* under Vårterminen; Musik-Direktören *C. J. Bolander* i ledigheten efter afl. Musik-Direktören *J. G. Nordvall* till d. 1 Maj, då *Bolander* såsom Ordinarie tillträdde Sång- och Musiklärarebefattningen; Löjtnanten vid Kgl. Dal-Regementet *A. Bjuggren* för Ritläraren *N. Tufwesson* och efter hans död i ledigheten efter honom under hela läsåret med undantag för den tid, som här ofvan är angifven. Angående öfriga tillfälliga förordnanden — se ofvan.

Vikarierna tillkommande arvoden af Statsmedel utgöra:

för Höstterminen	vik. Adj. <i>E. Hvasser</i>	271: 18.	
	vik. Ritläraren <i>Bjuggren</i>	263: 28.	
	vik. Adj. <i>Sehman</i>	97: 25.	631: 71.
		<hr/>	
för Vårterminen	vik. Adj. <i>E. Hvasser</i>	323: 05.	
	vik. Adj. <i>Pagander</i>	486: 15.	
	vik. Ritläraren <i>Bjuggren</i>	332: 18.	1141: 38.
		<hr/>	<hr/>
			1773: 09.

Den 19 Mars 1878 afled härstädes efter en längre tids sjuklighet Läraren i Teckning *N. Tufwesson*. Ehuru ogynnsama omständigheter hindrade honom att tidigt och uteslutande egna sig åt sin konst, hade han dock deruti förvärfvat en framstående skicklighet, hvilken också så länge helsa och kroppskrafter det tilläto kom hans elever till godo. Hos dessa äfvensom hos kamrater och alla andra, som kommit i tillfälle att lära känna hans blida, anspråkslösa och förnöjsamma personlighet, kvarlemnar han ett högt aktadt och kärt minne.

N. Tufwesson var född den 1 Augusti 1829 i Svedala af Malmöhus län; genomgick Ultuna landtbruks-Institut och egnade sig derefter några år åt landtbruk intill år 1856, från hvilket år till och med år 1864 han begagnade undervisningen vid Kgl. Akademien för de fria konsterna, hvars Elementar-tecknings- samt Antik-Modell- och Målare-skolor han genomgick; erhöi Constitutorial att vara lärare i Teckning vid Westerås högre Elem.läroverk den 6 Juli 1866; tjenstgjorde i denna egenskap från och med Höstterminen 1866 till och med början af Höstterminen 1875, från hvilken tid en alltmera tilltagande sjuklighet hindrade honom att tjenstgöra.

Den efter *Tufwesson* lediga lärareplatsen vid läroverket är ännu icke tillsatt.

C) Lärjungarne.

Antalet när- och frånvarande lärjungar under Høstterminen 1877 och Vårterminen 1878 synes af nedanstående Tabell:

K l a s s .	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien			Summa		Total- summa.
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	med grekiska	utan grekiska	från- varande.	närv.	frånv.	
					närvarande.					
Høstterminen 1877.	1	26	—	—	—	—	—	26	—	26
2	42	1	—	—	—	—	—	42	1	43
3	31	—	—	—	—	—	—	31	—	31
4	—	—	14	—	—	12	—	26	—	26
5	—	—	21	—	—	10	—	31	—	31
6: 1	—	—	14	—	9	7	—	30	—	30
6: 2	—	—	1	—	10	5	—	16	—	16
7: 1	—	—	—	—	7	9	—	16	—	16
7: 2	—	—	1	—	1	2	—	4	—	4
Summa	99	1	51	—	27	45	—	222	1	223
Vårterminen 1878.	1	26	—	—	—	—	—	26	—	26
2	42	1	—	—	—	—	—	42	1	43
3	30	—	—	—	—	—	—	30	—	30
4	—	—	14	—	—	12	—	26	—	26
5	—	—	20	1	—	10	—	30	1	31
6: 1	—	—	13	—	9	8	—	30	—	30
6: 2	—	—	1	—	10	5	—	16	—	16
7: 1	—	—	—	—	7	9	—	16	—	16
7: 2	—	—	1	—	3	2	—	6	—	6
Summa	98	1	49	1	29	46	—	222	2	224

I sjunde latinklassen hafva under Høstterminen 1877 fem lärjungar deltagit i undervisningen i Grekiska och tillika begagnat sig af undervisningen i Engelska och Hebreiska; två hafva læst Grekiska och Engelska, men icke Hebreiska, ingen Grekiska och Hebreiska men icke Engelska.

I afseende på lærjungarnes deltagande i teckning, musik och gymnastik under Høstterminen, se Bil. 1.

Hemlexor hafva blifvit lærjungarne i alla klasser föresatta: i klasserna 1—5 i allmänhet i 2:ne læroämnen för hvarje dag, i de öfriga i 3:ne; och kunna dessa hemlexor anses hafva upptagit i klass. 1 en timme, i 2 och 3 två, i 4 och 5 tre samt i 6 och 7 tillsammans med de skriftliga hemarbetena fyra timmar om dagen.

Helsotillståndet bland lærjungarne har under hela læsåret varit tillfredsställande. Hvad deras kropps-konstitution beträffar, så kan denna sägas vara i allmänhet god, med undantag för några få bland de lærjungar, som deltaga i gymnastiköfningarna samt några af dem, som från dessa öfningar äro befriade, i afseende på hvilka sistnämnda närmare besked inhemtas af den dem beträffande här ofvan intagna tabell, som utvisar anledningen till befrielsen.

Antalet lærjungar, som under hvardera terminen af sist förflutna kalenderår blifvit vid læroverket inskrifna, eller inom detsamma flyttade, eller derifrån afgått, se Bil. 2 a) och b).

Af de 48 lærjungar, som under læsåret blifvit vid læroverket inskrifne, har ingen förut bevisat endast folkskola, utan allesammans annan offentlig eller enskild undervisningsanstalt.

Förteckning öfver under sistförflutna kalenderår afgångna lärjungar samt dem angående uppgifter — se följande Tabell:

De afgångne lärjungarnes namn.	Klass som lärjunge tillhörde vid afgången.	Afgången under Vårt. och på följ. mell.termin	Afgången under Höstt. och på följ. mell.termin	Efter atlagd godkänd afgångs-examen på Vårt.	Af-liden.	Summa afgångna.	Anmäld afsigt vid afgången.
C. E. Qvarfoth	L. 7:2	—	—	1	—	—	öfvergång till Universitetet.
A. G. Carlborg	”	—	—	1	—	—	”
J. A. Bäck	”	—	—	1	—	—	”
B. W. H. Lindberger	”	—	—	1	—	—	”
E. W. Wall	”	—	—	1	—	—	”
J. L. Borelius	”	—	—	1	—	—	”
O. H. A. Fleming	”	—	—	1	—	—	att ingå vid Krigsskolan.
N. O. F. G. Öberg	”	—	—	1	—	—	”
C. G. G. Gedda	”	—	—	1	—	—	”
J. G. Fredriksson	”	—	—	1	—	—	öfvergång till Universitetet.
C. G. Svan	”	—	—	1	—	—	”
Th. H. Ljungqvist	”	—	—	1	—	—	”
A. Östlund	”	1	—	—	—	—	att priv. fortsätta studierna.
E. A. Thunblom	L. 7:1	1	—	—	—	—	”
R. C. Rathsmann	L. 6:2	1	—	—	—	—	att ingå på Handelskontor.
A. G. C. Lennartsson	”	1	—	—	—	—	att priv. fortsätta studierna.
P. A. Söderholm	L. 6:1	1	—	—	—	—	att blifva Landtbrukare.
T. R. H. Valin	R. 6:1	1	—	—	—	—	att ingå vid Jernvägen.
O. R. Valin	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Privatbanken.
A. R. von Unge	”	1	—	—	—	—	att öfvergå till annat Läroverk.
C. A. Olauson	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Jernvägen.
E. H. Larsson	”	1	—	—	—	—	att ingå i Teknisk skola.
J. A. Bylin	”	1	—	—	—	—	”
O. F. Reutervall	L. 5	1	—	—	—	—	att ingå på Handelskontor.
B. E. C. L. Cederström	R. 5	1	—	—	—	—	att öfvergå till Teknisk skola.
E. H. V. Pagels	”	1	—	—	—	—	”
I. J. J. Linder	”	1	—	—	—	—	att blifva Sjöman.
J. L. Behm	”	1	—	—	—	—	att blifva Brukselev.
E. H. Wickholm	”	1	—	—	—	—	att blifva Sjöman.
A. E. Lindeberg	”	1	—	—	—	—	att ingå i Handel.
K. R. Bjurberg	”	1	—	—	—	—	att blifva Brukselev.
E. L. Svensson	L. 4	1	—	—	—	—	att priv. fortsätta studierna.
J. G. Högberg	R. 4	1	—	—	—	—	att blifva Sjöman.
R. Th. Björklund	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Mekanisk verkstad.
C. W. Wahlenius	”	1	—	—	—	—	att ingå i Handel.
G. A. Melin	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Mekanisk verkstad.
P. A. Blomqvist	”	1	—	—	—	—	”
M. E. Ruffel	3	1	—	—	—	—	att priv. fortsätta studierna.
F. A. Gillberg	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Slöjdskola.
M. Björklund	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Mekanisk verkstad.
C. L. J. Broberg	”	1	—	—	—	—	att blifva Sjöman.
H. G. Lindeberg	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Slöjdskola.
G. F. Annberg	3	1	—	—	—	—	att ingå i praktiskt yrke.
T. L. E. G. Lindberg	”	1	—	—	—	—	”
G. A. Svensson	”	1	—	—	—	—	att ingå vid Mekanisk verkstad.
E. H. Schöldmark	2	1	—	—	—	—	att öfvergå till annat Läroverk.
K. J. O. Götherström	”	1	—	—	—	—	att privat fortsätta studierna.
B. G. A. Lundqvist	”	1	—	—	—	—	att ingå i Handel.
A. F. B. Lundqvist	”	1	—	—	—	—	att privat fortsätta studierna.
G. A. Wretlund	”	1	—	—	—	—	att blifva Landtbrukare.
J. Hedenström	”	1	—	—	—	—	att ingå uti Barberareyrket.
F. A. Wesström	R. 6:1	—	1	—	—	—	att priv. fortsätta studierna.
E. E. Westerberg	L. 4	—	1	—	—	—	att ingå i Handel.
G. W. Ytterberg	R. 4	—	1	—	—	—	att ingå vid Jernvägen.
E. A. Nyström	3	—	1	—	—	—	att öfvergå till annat Läroverk.
C. E. Lundin	”	—	1	—	—	—	”
C. G. von Post	1	—	1	—	—	—	”
Summa	—	39	6	12	—	57	”

Beloppet af under sistförflutna kalenderår till lärjungarne utdelade *stipendier* utgjorde Kr. 1,680:10; *premier* och *understöd* Kr. 556:34 eller tillsammans Kr. 2,236:44.

Under Höstterminen 1877 hafva 26 och under Vårterminen 1878 äfvenledes 26 lärjungar varit befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden; från afgiften till byggnadsfonden men icke till materielkassan hafva under Höstterminen 18 och under Vårterminen 20 lärjungar varit befriade: ingen lärjunge har varit befriad från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden.

D) Undervisningsmateriel.

För läroverkets medel har inköpts bland annat en Luftpump med horizontal pump-cylinder af metall och tillhörande apparater: två stycken (ett större och ett mindre) Zink-kolelement; 25 florett-, 12 sabelklingor; en Strix Lapponica uppstoppad; *Saint-Pierre*: Paul et Virginie, *Dumas*: Napoleon, *Souvestre*: un philosophe sous les toits, *Irving*: the sketch-book, 8 ex. af hvardera; *Scott*: Ivanhoe, 9 ex.

Från kronans gevärsförråd har läroverket fått såsom lån 100 stycken exercisgevär med bajonetter af 1849 års förändringsmodell.

För Bibliothekets medel äro inköpta:

Annerstedt, Cl. Upsala Universitets Historia. D. I. 1477—1654. Sth. 1877. Bihang I. Handlingar. Ups. 1877.

Upsala Universitets Festskrifter:

Sahlin, C. Y. Kants, Schleiermachers och Boströms etiska grundtankar. Ups. 1877.

Sundberg, A. N. Jakob Ulfsson. Ups. 1877.

Mcsterton, C. B. Ett Kejsarsnitt. Ups. 1877.

Nyblom, C. R. J. T. Sergel. Ups. 1877.

Edfeldt, H. Om begreppet sedlighet. Ups. 1877.

Alin, O. Om svenska rådets sammansättning under medeltiden. Ups. 1877.

Anteckningar om Westmanlands och Dala Nation i Upsala af *Eneström* och *M. B.*

Svederus. Ups. 1877.

Pedagogisk Tidskrift för 1878.

Pedagogiska blad för 1878.

Nordisk Tidskrift utgifven af Letterstedtska föreningen. 1878.

Posttidningen för 1878.

Sveriges Geologiska undersökning. Bladen 54—62 samt berättelse om malmfyndigheter inom Gellivare och Jukkasjärvi socknar. Sth. 1877.

Svensk bokkatalog för 1866—1875. Sthlm 1878.

Upsala Universitets Årsskrift 1878. Filosofi, språkvetenskap och histor. vetenskaper. I och II. Ups. 1878.

Wiberg, M. Logarithm-Tabeller. Sth. 1876.

Borgenström, A. Stenografisk Tidskrift.

C. v. Linnés Svenska arbeten utg. af *E. Ährling*. 1:a h. Sth. 1878.
Svenska Akademiens Handlingar. D. 52.
Westerlund, C. A. Fauna öfver Europas Mollusker. I.

Följande gåfvor hafva blifvit till läroverket och bibliotheket öfverlemnade:

Från Kongl. Ecclesiastik-Departementet:

Handlingar rör. Sveriges historia. Ser. I. Gustaf I:s registratur. VII. h. 1. Sth. 1877.
Cronholm A. Trettioåriga kriget och underhandlingarne i Tyskland till Westfaliska fredsslutet. D. I. h. 1. Sth. 1876.
Silfverstolpe, C. Historiskt Bibliothek. Ny följd. D. I. h. 1—3. Sth. 1876—77.
Samlade Vitterhetsarbeten af Svenska författare efter *Stjernhjelm*, utgifna af *P. Hanselli*. D. 18—20.
Tidskrift för Antropologi och Kulturhistoria. B. I. h. 1, 2.
Bovallius, R. M. Meddelanden fr. Svenska Riksarchivet. I. Sth. 1877.
Ljungström C. J. Runa List. Lund 1875.
Svenska Fornminnesföreningens Årsskrift. D. III. h. 2.
Dybeck, R. Runa. Andra Samlingens 1:a, 2:a och 3:e häften. Sth. 1874—76.
” Sveriges Runurkunder. I och II. Upsalas och Stockholms län.
En samling Danska och Norska Läroverksprogram.

Från Vetenskaps-Akademien:

Öfversigt af Akademiens Förhandlingar. 33:e årg.
Handlingar. Ny följd. 13:e B:et.
” ” 14:e B:ts 1:a häfte.
Bihang till Handlingarne. 3:e B:ts h. 2.
Meteorologiska iakttagelser i Sverige. B. 16.
Minnesteckning öfver *Augustin Ehrensvärd* af *C. F. Wærn*.
Akademiens minnespenning öfver Archiatern *Per af Bjerken*.

Från Svenska Akademien:

Dess minnespenning öfver *C. G. Rehmsköld*.

Från Upsala Universitet:

Medalj preglad till minne af Universitetets 400-åriga jubileum.

Från Svenska Numismatiska Föreningen:

Numismatiska meddelanden. h. 1—4. Sth. 1874—77.

Från Statistiska Central-Byrån:

Bidrag till Sveriges offic. Statistik:
B. *Rättsväsendet*. Ny följd. XVII. 1, 2. Chefens för Justitie-Departementets berättelse för 1874. Afd. 1 o. 2. XVIII. 1, 2 för 1875. 1:a och 2:a afdeln.

- C. *Bergshandteringen*: Commerce-Collegii berättelse för 1876.
 D. *Fabriker och Manufakturer*. Commerce-Collegii berättelse för 1875 och 1876.
 E. *Inrikes sjöfart och handel*. Commerce-Collegii berättelse för 1875 och 1876.
 F. *Utrikes handel och sjöfart*. Commerce-Collegii berättelse för 1875 och 1876.
 H. *Kgl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser*. 1871—75. Westmanlands Län.
 I. *Telegrafväsendet*. Häft. 15 och 16. Telegrafstyrelsens berättelse för 1875 och 76.
 L. *Statens jernvägstrafik*. Trafikstyrelsens berättelse för 1876.
 N. *Jordbruk och boskapsskötsel*. XI. Hushållnings-Sällskapens berättelser för 1875.
 Sammandrag af Kgl. Maj:ts Befallningshafvandes årsväxtberättelser 1877.
 Q. *Skogsväsendet*. h. VIII. Skogsstyrelsens berättelse för 1875.
 S. *Allmänna arbeten*. Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader berättelse för 1876.
 T. *Lots- och Fyrinrättningen samt lifräddningsanstalterna å rikets kuster*. Lotsstyrelsens berättelse för 1876.
 U. *Kommunernas fattigvård och finanser*. Statistiska Centralbyråns berättelse för 1875.
 V. *Brännvins tillverkning och försäljning*. Berättelse af byrån för kontrollen å tillverkningsafgifter för åren 1873—74 och 1874—75.

Från Smithsonian Institution i Washington:

- Contributions to Knowledge. Vol. XX. Wash. 1875.
 " " " XXI. " 1876.
 Annual report for 1874. Washington 1875.
 " " 1875. " 1876.
 " " 1876. " 1877.
Th. Porter and J. M. Coulter: Synopsis of Flora of Colorado. Washington.
H. Gannett. Meteorological observations during 1872. Washington 1873.
 " Lists of elevations. Washington 1877.
 Bulletin of the U. S. geological and geographical Survey of the territories. N:o 2.
 Washington 1874 and 1875.
 Bulletin of the U. S. Entomological commission. N:o 1 and 2. Washington 1877.
 Report from Mr Andrews on the revenue from spirits and on the civil service in Sweden. London 1877.
 Report fr. Mr Andrews on Pauperisme & Poor-Laws in Sweden and Norway. London 1877.

Från Westmanlands och Dala Nation i Upsala:

Akademiskt årstryck under 1876—77.

Från Boktryckaren A. F. Bergh:

1876 års Westerås-tryck.

Från Författarne:

Björling, C. O. Den Christliga Dogmatiken. D. II. 4:e och 5:e afdeln. Sth. 1877.

Petersson, E. Lorentz. Prosten i Mora, *Jac. Boëthius.* Lefnadsteckning. Sth. 1878.
Holmberg, T. Redogörelse för Westmanlands Folkhögskolas verksamhet 1876—1877.
 Lund 1877.

Från Boktryckeri-eleven J. A. Andersson:

Novum Testamentum Syriacè. Hamburg 1664.

Från Hr B. Ljungdahl:

2:ne exempl. Gordius aquaticus.

Från Jungmannen Carl Wallgren:

En skramla af snäckor och krabbor från någon af stilla hafvets öar.

2:ne flygfiskfenor.

En gudabild af sten från Kina.

7 st. Kinesiska mynt.

2 st. mynt från Nederländska Indien.

1 st. mynt från Peru.

Från Fru S. Palm i Westerås:

Ett Ekollon från Förenta Staterna.

Några petrifikater.

Från Hr Edv. Karlsson:

En hajkåk.

1 par Albatrossvingar.

Från Hr J. G. Högberg:

En hafkatt (*Anarrhichas lupus*).

En tångspigg (*Gasterosteus Spinachia*).

En svartfläckig Tejstefisk (*Gunellus vulgaris*).

En Simpa (*Cottus scorpius*).

En Flundra (*Pleuronectes*).

E) Läroverksbyggnader och Inredningsmateriel.

I afseende härfpå är intet annat att omnämna, än att några kakelugnar i Läroverkshuset blifvit omsatta.

F) Ekonomiska förhållanden.

I afseende på ställningen i Läroverkets kassor vid slutet af år 1877, se Bil. 3.

Med H. H. Efori tillåtelse och i öfverensstämmelse med Kgl. Circuläret den 27 Nov. 1868 har ett belopp af 500 Kronor lemnats af materielkassan såsom bidrag till bestridande af de utgifter, hvilka böra bekostas af ved- och ljuskassan.

Uppå derom af Rektor gjord framställning har Kgl. Maj:t genom Nåd. bref af den 22 Febr. 1878 tillåtit, att till anskaffande af behöfliga skolmöbler må af Byggnadsfondens medel användas ett belopp af 1000 Kr.

Tacksamt får jag omnämna, att Sällskapet *Karlsbröderna* äfven detta år till mig öfverlemnats 150 Kr., "för att i 2:ne premier, hvardera å 75 Kronor, vid Vårterminens slut enligt Läroverks-Collegii bestämmande tilldelas 2:ne behöfvande, hoppgifvande ynglingar af läroverkets 6:te eller 7:de klass;" samt att vid sistlidne Vårtermins slut af onämnda gifvare till mig öfverlemnades dels 20 Kronor att läggas till de premier, som då utdelades, dels 4 Kr. att af Lektorn i Svenska språket gifvas till någon lärjunge, som visat håg och intresse för studium af modersmålet.

Under det sist förflutna kalenderåret hafva af läroverkets medel utgått ungefär följande belopp till underhåll och tillökning af materielen, nämligen: till boksamlingen 130 Kronor; till den öfriga undervisningsmaterielen 500 och till inredningsmaterielen 250 Kronor.

G) Examina och Terminsafslutning m. m.

Den skriftliga afgangsexamen vid läroverket egde under det sist förflutna kalenderåret rum 20, 21, 23 och 24 April. Femton af läroverkets lärjungar samt en privatist hade i stadgad ordning anmält sig till denna examen, och blefvo 12 af läroverkets lärjungar admitterade till den muntliga examen, som hölls den 4:de och 5:te Juni. Utom H. H. Eforus voro såsom vittnen därvid närvarande: Postinspektoren, f. d. Öfversten, R. S. O., R. D. D. O. *E. von Wedderkop*, Medicine Doktorn, R. K. W. O. Hr *L. M. Altin*, Consistorii-Notarien, Fil. Dokt. *J. W. Sjöqvist*. Såsom Censorer fungerade Domprosten, L. K. N. O. Fil. Dokt. *C. W. Linder* och Professorn, R. N. O., L. K. V. A. Doktor *Hj. Holmgren*. Samtliga examinati blefvo mogne förklarade.

Till afgangsexamen under innevarande termin hafva anmält sig samtliga lärjungarne i sjunde klassens högre afdelning, 6 till antalet, samt en komplettant. Den skriftliga examen egde rum den 24, 25, 27 och 29 April och blefvo efter densamma samtliga admitterade till den muntliga examen, som är utsatt till den 31 Maj.

Höstterminsexamen med läroverkets *fem* nedersta klasser anställdes den 17 sistl. December. Årsexamen kommer att hållas den 6 instundande Juni kl. 8— $\frac{1}{2}$, 1, hvar efter slutöfning i sång sker på stora lärosalen. Sedan derefter klassflyttningen äfvensom belöningar och understöd offentligen gifvits tillkänna, kommer läsåret att afslutas med gudstjenst i Domkyrkan, då tecken gifves med stora klockan.

Uppvisning i Gymnastik sker Tisdagen den 4 Juni kl. 7 e. m.

Att läroverkets Eforus, Biskopen, Kommendören af Kongl. Nordstjerne-Orden, Högvördigste Herr Doktor *C. O. Björling* måtte tackas med sin närvaro gifva åt ofvannämnda offentliga förrättningar ökad vikt och betydelse, anhåller jag vördsamast. Med samma vördsamma anhållan vänder jag mig äfven till de män, som H. H. Eforus anmodat att såsom ledare och vittnen vid examen tillstädesvara: Länet's Höfding, Kommendören af K. N. O. Hr *G. R. Charpentier*, Chefen för Kongl. Westmanlands Regimente, Generalmajoren, K. S. O. 1:a kl., K. S:t O. O. 1:a kl., R. D. D. O. *D. A. L. Silverstolpe*, Postinspektoren, f. d. Öfversten, R. S. O., R. D. D. O. *E. von Wedderkop*, Sekund-Chefen för Lifregem. Grenadiercorps, Öfverstelöjtnanten, Riddaren af K. S. O. Frih. *O. Fleming*, Domprosten, L. N. O., Fil. Doktor Hr *C. W. Linder*, Lands-Sekreteraren, Riddaren af K. W. O. Hr *C. E. Stålhös*, Borgmästaren, Riddaren af K. W. O. Hr *E. W. Abenius*, f. d. Stadsläkaren, Fängelseläkaren, Ridd. af K. W. O. Hr Doktor *L. M. Altin*, Lasarettsläkaren, Riddaren af K. N. O. Hr Doktor *J. F. Claréus*, Prosten, Ledam. af K. W. O., Fil. Dokt. Hr *L. E. Böberg*; och skall räkna det för en heder och glädje att vid samma tillfälle få se rätt talrikt närvarande ungdomens Föräldrar, Anhörige och Målsmän, samt öfrige vetenskapernas och den offentliga undervisningens Gynnare och Vänner.

Nästkommande Hösttermin kommer att börjas Lördagen den 24 Aug. kl. 10 f. m.
Westerås den 25 Maj 1878.

Ludvig Mossberg.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1877.

Klass och Linie.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar, som deltagit i						Särskilda militärofnin- gar enligt cirkuläret den 23 Mars 1870. Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirkulä- ret den 19 Juni 1866.
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik	Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirkulä- ret den 19 Juni 1866.	Särskilda militärofnin- gar enligt cirkuläret den 23 Mars 1870.	
		obligatorisk.	frivillig.					
1	26	26	14	17	1	24	—	
2	42	42	10	34	5	36	—	
3	31	31	5	30	8	29	—	
R 4	14	14	2	11	1	15	—	
L 4	12	0	2	9	0	8	—	
R 5	21	21	0	14	1	15	—	
L 5	10	0	0	6	0	8	—	
R 6: 1	14	14	0	9	1	13	13	
L 6: 1	16	7	0	9	1	11	11	
R 6: 2	1	1	0	1	0	1	1	
L 6: 2	15	5	0	9	0	13	13	
R 7: 1	0	0	0	0	0	0	0	
L 7: 1	16	9	0	11	0	13	13	
R 7: 2	1	1	0	0	0	1	1	
L 7: 2	3	2	0	2	0	1	1	
Summa för Gemensamma linien	99	99	29	81	14	89	0	
Real-linien	51	51	2	35	3	45	15	
Latin-linien	72	23	2	46	1	54	38	
Summa	222	173	33	162	18	188	53	

Bil. 2 a.

Vårterminen 1877.

Klass och Linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.					från andra linien.	Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande månadstermin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4			5 eller flera	vid vårterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	27	—	—	4	31	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	36	—	—	1	37	—	—	6	6
3	—	1	—	1	—	—	28	—	2	3	33	—	1	7	8
R. 4	—	—	—	—	—	—	20	—	—	1	21	—	—	5	5
L. 4	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	12	—	—	1	1
R. 5	—	—	—	—	—	—	24	—	—	—	24	—	—	7	7
L. 5	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	18	—	1	—	1
R. 6:1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	6	6
L. 6:1	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	15	—	—	1	1
R. 6:2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. 6:2	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	16	—	—	2	2
R. 7:1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
L. 7:1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	—	1	1
R. 7:2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L. 7:2	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	15	—	1	12	13
Summa för															
Gemensamma linien	—	1	—	1	—	—	91	—	2	8	101	—	1	13	14
Reallinien . . .	—	—	—	—	—	—	50	—	—	1	51	—	—	18	18
Latinlinien . . .	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	80	—	2	17	19
Summa	—	1	—	1	—	—	221	—	2	9	232	—	3	48	51

Bil. 2 b.

Höstterminen 1877.

Klass och Linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.					
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 14 September.	från och med 15 September till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.	
	0	1	2	3	4	5 eller flera		från andra linien.	vid föregående termins slut.							vid höstterminens början.
1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	24	26	—	—	1	1	
2	—	2	23	—	3	—	6	27	1	9	43	—	—	—	—	
3	—	1	18	—	6	—	2	16	9	4	31	—	1	1	2	
R. 4	—	—	10	—	4	—	—	5	9	—	14	—	—	1	1	
L. 4	1	1	6	—	—	—	—	7	1	4	12	—	—	1	1	
R. 5	—	1	12	—	2	—	3	13	5	—	21	—	—	—	—	
L. 5	1	—	4	—	3	—	2	5	3	—	10	—	—	—	—	
R. 6:1	—	—	11	—	1	—	1	8	5	—	14	—	—	1	1	
L. 6:1	1	—	12	—	1	—	—	12	2	2	16	—	—	—	—	
R. 6:2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
L. 6:2	—	—	14	—	—	—	1	15	—	—	15	—	—	—	—	
R. 7:1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
L. 7:1	—	—	14	—	1	—	—	13	2	1	16	—	—	—	—	
R. 7:2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
L. 7:2	—	—	3	—	—	—	—	1	2	—	3	—	—	—	—	
Summa för																
Gemensamma linien	—	3	41	—	9	—	10	43	10	37	100	—	1	2	3	
Real-linien . . .	—	1	35	—	7	—	4	28	19	—	51	—	—	2	2	
Latin-linien . . .	3	1	53	—	5	—	2	53	10	7	72	—	—	1	1	
Summa	3	5	129	—	21	—	5	16	124	39	44	223	—	1	5	6

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1877.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden	7487, 5	2161,14	—	9648,49	—	1482,19	8166,30	9648,49
Ljus- och Vedkassan	20,70	3195,24	2127,60	5343,54	1800,00	3543,54	—	5343,54
Materielkassan	212,54	1719,00	—	1931,54	—	1437,54	494,00	1931,54
Bibliotekskassan	1152,99	102,00	54,36	1305,35	—	205,35	1100,00	1305,35
Premie- och Fattigkassan .	116,79	564,98	—	681,77	—	621,50	60,27	681,77

II. Lägre Elementarläroverket i Sala.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. J. G. Westman.)

A. Undervisningen.

Höstterminen började den 30 Augusti och slutade den 19 December; Vårterminen började den 18 Januari och kommer att avslutas den 6 Juni.

Tiden för den dagliga undervisningen har varit kl. 7—9 och 10—12 f. m. samt två timmar Måndags-, Tisdags- och Torsdags-eftermiddagar och en timme Fredags-eftermiddagar. Fjerdedelstimmen hvarje morgon före kl. 7 har blifvit använd till bön och bibelläsning. Gymnastiköfningarna hafva försiggått kl. 12— $\frac{1}{2}$ 1 hvarje dag; öfningar i Teckning och Sång hafva hållits, de förra kl. 2—3 Onsdags- och Lördags-eftermiddagar, de senare kl. 3—4 samma eftermiddagar.

Beträffande antalet undervisningstimmar i hvarje vecka för de särskilda klasserna och läroämnena se nedan stående tabell:

Antal undervisningstimmar i hvarje vecka:

L ä r o ä m n e n .	Kl. 1.	Kl. 2.	Kl. 3.
Kristendom	3	3	2
Modersmålet	5	6	4
Tyska	6	7	5
Matematik	4	5	5
Naturlära	2	2	2
Historia och Geografi	4	5	4
Summa	24	28	22
Lärjungarnes antal höstterminen	8	11	9
„ „ vårterminen	9	12	9

Tredje klassen har utom de 22 i tabellen upptagna lärotimmarna haft 6 gemensamt med andra klassen, nemligen 2 i Modersmålet, 2 i Tyska, 1 i Kristendom och 1 i Historia.

Beträffande pensa och läroböcker se nedan stående uppgift:

Genomgångna Pensa under läsåret:

Kristendom.

- Kl. 1.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Gamla Test. efter Hübner. — Första hufvudstycket af Katekesen. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. 2.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Hübner. — Katekes: 2:dra och 3:dje hufvudst. — Valda Bibelspråk och Psalmer.
- Kl. 3.* 3 tim. — Bibl. Hist.: Nya Testamentets efter Kurtz. — Katekes: 4:de och 5:te hufvudst. och repetition af de föregående. — Katekisation. — Valda Bibelspråk och Psalmer.

Historia och Geografi.

- Kl. 1.* 4 tim. — Historia: till Wasa-ätten efter Ekelunds mindre sammandrag. — Geografi: det allmännaste om Verldsdelarne; fäderneslandets Geografi; det öfriga Europas fysiska och politiska till Sachsiska staterna efter Palmblads lärobok.
- Kl. 2.* 5 tim. — Historia: från Wasa-ätten till Frihetstiden. — Geografi: större delen af Europas fysiska och politiska.
- Kl. 3.* 5 tim. — Historia: från Frihetstiden till lärobokens slut. — Geografi: Europas fysiska och politiska afslutad, jemte Asiens och Afrikas.

Mathematik.

- Kl. 1.* 4 tim. — Arithmetik: Sorter och Bråk efter Zweigbergk, jemte hufvudräkning. — Geometri: Linearteckning efter Ekman.
- Kl. 2.* 5 tim. — Arithmetik: Sorter och Bråk, Bråks användande på Sorter, hufvudräkning. — Geometri: Euklides Bok. I, 41 propositioner.
- Kl. 3.* 5 tim. — Arithmetik: till och med Sammansatt Regula-de-tri. — Geometri: Euklides Bok. I samt Bok. III, 25 propositioner.

Naturlära.

- Kl. 1.* 2 tim. — Inledning till djur- och växtrikets kännedom, omfattande det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad och undersökning af lefvande växter. (Berlins lärobok.)
- Kl. 2.* 2 tim. — Om växters yttre organer efter Anderssons inledning till Botaniken, Anderssons Väggtaflor och Thedenii Skolbotanik. — Början till växtinsamling. — Torins Zoologi: kännedom om människokroppen med tillämpning på Fiedlers anatomiska Väggtaflor, Djurrikets system. — 4 ordningar af Däggdjuren.
- Kl. 3.* 2 tim. — Växtens yttre organer efter Areschoug och Andersson, praktisk tillämpning härpå på växter. — Växtinsamling. — Torins Zoologi: kännedom om människokroppen. Djurrikets system. — Däggdjuren.

Modersmålet.

- Kl. 1.* 5 tim. — Läsning af Sundéns och Modins läsebok med redogörelse för innehållet: läsning af vissa skaldestycken. — Det vigtigaste af Formläran samt läran om den

enkla satsens delar, efter Sundéns lärobok. — Rättskrifningsöfningar. — Satsbildningar.

- Kl. 2.* 6 tim. — Formlära, Satslära, Rättskrifningslära efter Sundén. — Sundéns och Modins läsebok. — Rättstafnings- Satsupplösnings- och Satsbildningsöfningar.
- Kl. 3.* 6 tim. — Detsamma som klassen II, ohuru utförligare. — Skriftliga uppsatser öfver lättare ämnen.

Tyska Språket.

- Kl. 1.* 6 tim. — Det viktigaste af Formläran samt af Explikationsöfningarna st. 1—29 efter Lyth.
- Kl. 2.* 7 tim. — Formlära efter Lyth och af Läseboken 21 st. med analys och jemförelser med den svenska satsen och formläran. — Lokutionsöfningar.
- Kl. 3.* 7 tim. — Formläran och någon bekantskap med Syntaxen efter Lyth och af Läseboken styck. 22—39 med analys och jemförelser med modersmålet. — Skrif- och Lokutionsöfningar.

Under läsåret har ingen förändring med läroböcker egt rum.

I Välskrifning har 1:a klassen undervisats 2 timmar, 2:a klassen 1 timme och 3:dje klassen 1 timme i veckan.

Undervisningen i Teckning har varit fördelad på 2 kurser sålunda: 1:a kursen (1:a klassen och en del af 2:a klassen) 1 timme; 2:a kursen (3:e klassen och en del af 2:a) 1 timme i veckan. För begge kurserna: Teckning efter Väggtafflor.

Sångundervisningen har meddelats under 2:ne timmar i veckan, Onsdagar och Lördagar kl. 3—4 e. m., och hafva läroverkets samtliga lärjungar, utgörande blott en sångklass, deltagit uti öfningarne, som bestått dels uti tonträffning, dels uti koralsång samt inöfning af mindre, lättare en- och tvåstämmiga sångstycken.

Någon annan undervisning uti instrumentalmusik har ej förekommit, än den, som varit nödig för att sätta en eller annan lärjunge i stånd att under bönestunderna behandla skolans orgelharmonium.

Beträffande Gymnastiköfningarna hafva samtliga lärjungarne öfvats på en afdelning, delad i tvänne underafdelningar.

Öfningstider:

Gymnastik (fri- och redskaps-) 2½ timme i veckan.

Lekar . . . . . ½ ” ”

med ¼ timme dagligen. Under den varmare årstiden hafva öfningarna stundom egt rum i fria luften.

Beträffande från gymnastiköfningarna befriade lärjungar, se nedan stående tabellriskas uppgift angående antalet lärjungar, som på grund af nedan stående orsaker icke deltagit i Gymnastiköfningarna:

Tabellarisk uppgift

å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastik-öfningarne vid Sala läroverk.

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r.											Andra orsaker.	Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar.	Hela antalet vid besigtningen närvar. lärjungar.		
	I syn- och hörsel-organ.	I nerv-systemet.	I cirkulationsorganerne.	I andedräftsorganerne.	I matsmältn-organerna.	I urin- och köns-organ.	I rörelse-organerne.	Missbildning.	Bräckanlag.	Bräck och svaghet.	Allmän svaghet.				Andra sjukdomar.	Summa.
Vårtermin 1877.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	—	—	—	
15 år ell. deröfver	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	
Summa	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	4	—	—	4	25
Hösttermin 1877.																
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	4	—	—	—	
15 år ell. deröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	4	—	—	4	24

B. Lärarne.

Rektor har undervisat i Kristendom (2—3) 5 timmar, i Historia och Geografi (1—3) 13 timmar, i Modersmålet (1) 5 timmar samt (1) i Välskrifning 1 timme = 24 timmar.

Kollega *G. Arpi* har undervisat i Kristendom (1) 3 timmar, i Matematik (1—3) 14 timmar, i Tyska (1) 6 timmar, i Naturlära (1) 2 timmar samt i Välskrifning (1—2) 2 timmar = 27 timmar.

Kollega *P. E. Wallstersson* har undervisat i Modersmålet (2—3) 10 timmar, i Tyska (2—3) 12 timmar, i Naturlära (2—3) 4 timmar samt i Välskrifning (3) 1 timme = 27 timmar.

Uppsatser i Tyska och Modersmålet hafva rättats på lärorummet af Kollega *Wallstersson*.

Lärarne hafva turvis öfvervarit lärjungarnes beivande af den offentliga gudstjensten och hållit predikoförhör samt handhaft ledningen af bönstunderna i skolan.

Sångläraren Löjtnant *F. Aminoff* har undervisat 2 timmar i veckan.

t. f. Ritlärarinna Demoiselle *A. Lindfeldt* har undervisat 2 timmar i veckan.

Rektor har varit klassföreståndare för . . . . . 3:e klassen.

Kollega *Wallstersson* . . . . . 2:a „

Kollega *Arpi* . . . . . 1:a „

Gymnastikläraren *Aminoff* har för enskilda angelägenheter åtnjutit tjänstledighet under hela höstterminen samt vårterminen till den 1 Maj och Löjtnanten vid Westmanlands regemente *E. Schürer von Waldheim* haft förordnande att under samma tid uppehålla undervisningen i gymnastik. Undervisningstiden 3 timmar i veckan.

Demoiselle *Lindfeldt* har under begge terminerna uppehållit lärarebefattningen i Teckning. Hennes arvode för höstterminen: 133 kr. 33 öre, för vårterminen är requireradt 166 kr. 67 öre.

Någon ordinarie lärare har icke under året afgått från läroverket eller blifvit dit befordrad.

Lärarebefattningen i Teckning är den enda lediga.

C. Lärjungarne.

I de särskilda klasserna:

Höstterminen :	Vårterminen:
i 1:a klassen 8.	i 1:a klassen 9.
i 2:a „ 11.	i 2:a „ 12.
i 3:a „ 9.	i 3:e „ 9.
Summa 28.	Summa 30.

Ingen frånvarande.

I afseende på lärjungarnes deltagande i Teckning, Musik och Gymnastik, se Bil. 1.

Hemlexor hafva under läsåret gifvits i 2:a och 3:e klasserna, men ej till någon dag i flera än 2 läroämnen. Den tid, som på detta hemarbete behöft användas, kan beräknas till 1 à 2 timmar för dagen.

Helsotillståndet har varit särdeles godt.

I afseende på antalet inskrifne, flyttade och afgångne lärjungar under sist förflutne kalenderår, se Bil. 2 a) och 2 b).

De hösten 1877 och våren 1878 inskrifne lärjungar hafva alla bevistat folkskola.

Vårterminen 1877 afgingo från läroverkets 3:e klass:

E. J. Johansson till H. Elementarläroverket i Westerås,
A. A. Andersson „ „ „
J. E. E. O. Vålstrand „ „ „
A. R. E. Garfvè „ i Falun,
A. E. Skarf, antagen vid Jernväg,
C. A. Carlsson till Landtbruk.

Från 2:a klassen:

O. M. Rosdahl, utan uppgifven afsigt,
C. A. Nyström, bortflyttad med fosterföräldrar.

Erån 1:a klassen:

C. J. Andersson till Hedemora Pedagogi.

Höstterminen 1877 afgick ingen lärjunge.

Under kalenderåret 1877 utdelades till ynglingarne såsom stipendier 91 kr., såsom premier och understöd 58 kr.

Höstterminen 1877 befriades från afgift till materielkassan och byggnadsfonden 8 lärjungar; från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden 6 lärjungar samt från afgift till byggnadsfonden men icke till materielkassan ingen lärjunge.

Vårterminen 1878 befriades från afgift till materielkassan och byggnadsfonden 9 lärjungar; från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden 8 lärjungar samt från afgift till byggnadsfonden, men icke till materielkassan ingen lärjunge.

D. Undervisningsmateriel.

För skolans egna medel hafva inköpts 8 häften af Sveriges Historia och 10 häften af Illustrerad Verldshistoria.

Såsom gåfvor har läroverket fått emottaga några häften af Bidrag till Sveriges officiella Statistik, Svensk Författningssamling åren 1876 och 1877 samt läroverkens Årsberättelser.

Vid läroverket finnes en mindre samling skolböcker till utlåning åt obemedlade lärjungar.

E. Läroverksbyggnaden.

Plåttaket oljestruket.

F. Ekonomiska förhållanden.

Kassornas ställning, se Bil. 3.

Beloppet af utgifter för underhåll och tillökning af boksamlingen har utgjort 20 kr. 80 öre; för inredningsmaterielen 25 kr. 25 öre.

G. Examina och Terminsafslutning m. m.

Höstterminsexamen hölls den 19 Dec. Såsom ledare och vittnen voro närvarande: Läroverkets Inspektör, Herr Kontraktsprosten Fil. Dokt. *G. A. Westholm*, Hr Bergshauptmannen och Riddaren Fil. Dokt. *P. N. Sevén* samt Hr Rådmannen *J. A. Ekstedt*.

Årsexamen är af H. H. Eforus utsatt att hållas den 6 Juni.

Tiden för examen kl. 9—12 f. m. Derefter premiutdelning och ungdomens hemförlofvande.

Näst kommande termin öppnas åter läroverket den 30 Aug. kl. 10 f. m.

Sala den 9 Maj 1878.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1877.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar, som deltagit i					Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirkulä- ret den 19 Juni 1866.
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik		
		obligatorisk.	frivillig.				
1	8	8	—	8	—	7	
2	11	11	—	11	—	9	
3	9	9	—	9	—	8	
Summa	28	28	—	28	—	24	

Bil. 2 a.

Vårterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från Järoverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrivne i Järoverket under terminen.	Summa.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande månadstermin.	Summa.
	0	1	2	3	4	5 eller flera		vid vårterminens början.	vid föregående terminens slut.						
1	—	—	—	—	—	—	7	—	—	4	11	—	—	1	1
2	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	10	—	—	1	2
3	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	—	6	6
Summa	—	—	—	—	—	—	25	—	—	4	29	—	1	8	9

Bil. 2 b.

Höstterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.					från andra linien.	Öfver i klassen från föregående termn.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 14 September.	från och med 15 September till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4			5 eller flera	vid föregående termins slut.						
1	—	4	4	1	1	—	—	—	—	8	8	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	11	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	2	7	—	—	9	—	—	—	—
Summa	—	4	11	1	1	—	3	17	—	8	28	—	—	—	—

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1877.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden	3103,76	387,16	—	3490,92	—	136,77	3354,15	3490,92
Ljus- och Vedkassan	7,13	281,34	—	288,47	—	281,25	7,22	288,47
Materielkassan	3068,72	302,65	—	3371,37	—	46,05	3325,32	3371,37
Bibliotekskassan	142,15	10,46	—	152,61	—	—	152,61	152,61
Premie- och Fattigkassan .	103,34	52,00	—	155,34	—	52,00	103,34	155,34

III. Lägre Elementarläroverket Arboga.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. L. Afzelius.)

Undervisningen.

Höstterminen började den 30 Augusti och afslutades den 12 December; Vårterminen började den 21 Januari och kommer att afslutas den 15 inst. Juni.

Den dagliga undervisningen har, såsom under föregående åren, varit förlagd till kl. 8—10 f. m., kl. 12—3 e. m. samt kl. 5—6 tvänne eftermiddagar i veckan, häruti inberäknadt tiden för öfningarna i Teckning. De närmaste 20 minuterna före kl. 8 hafva varit upptagna till förrättande af morgonböjerna. — Öfningarna i Gymnastik egde under Höstterminen rum på förmiddagarna kl. 10— $\frac{1}{2}$ 11 samt $\frac{1}{2}$ 12—12; under Vårterminen hafva dessa öfningar försiggått endast kl. 10— $\frac{1}{2}$ 11. Vapenöfningarna hafva varit förlagda till kl. 5—6 en eftermiddag i veckan. -- Öfningarna i Sång och Instrumentalmusik hafva varit förlagda till kl. 5—7 e. m. tvänne dagar i veckan samt kl. 5—6 e. m. en dag i veckan.

Antalet lärotimmar i veckan, under hvilka enligt den fastställda läseordningen undervisning af de särskilda ämneslärarne meddelats, visas i följande tabellariska uppgift:

Klass.	Antalet undervisade lärjungar	Rektor	Kollega Sundell	Kollega Stapelmohr	Kollega Ährling	Kollega Stenberg	Kollega Kemner	Anmärkingar.
5	8	11	5	—	6	5	11	Klass. 4 har haft 1 undervisningstimme gemensamt med Kl. 5 i Kristendom; L. 4 och L. 5 hafva haft 3 gemensamma undervisningstimmar i Latin; R. 4 och R. 5 hafva haft 1 gemensam undervisningst: i Engelska.
4	8	9	5	—	7	5	7	
3	17	—	5	1	7	8	7	
2	20	—	12	—	7	8	2	
1	17	—	—	26	—	—	—	
Summa	70	20	27	27	27	26	27	

Denna uppgift gäller för båda terminerna, under hvilka förhållandet varit lika med den enda skillnad, att under Vårterminen lärjungarnes antal i 2:dra klassen utgjort blott 19.

Under läsåret hafva följande lärostycken blifvit genomgångna:

Första Klassen.

- Kristendom.* 3 timmar. — Bibl. Historia, Gamla Testamentets, efter Hübner (Thomand, uppl.), Berättelserna 1—40, 44, 50—52. — Första hufvudstycket af Katekesen. — Bibel-läsning. — Valda Psalmer.
- Modersmålet.* 5 tim. — Uppläsning och förklaring af berättelser ur "Läsebok för Folkskolan" med öfning för lärjungarne att med egna ord redogöra för innehållet af det upp-lästa. — Af Språkläran, efter Brodéns lärobok, det viktigaste af formläran till och med de regelbundna svaga Verberna. — Det viktigaste om satsdelarna samt öfnin-gar i rättstafning
- Tyska.* 6 tim. — Af Språkläran, efter Flach's lärobok, det viktigaste af formläran t. o. m. de svaga verbernas regelbundna böjningsformer. — Af Flach's Elementarbok styck. 1—22 samt 28, 29; såväl de Tyska som de Svenska.
- Mathematik.* 4 tim. — Arithmetik, de fyra räknesätten i hela tal och decimalbråk med till-ämpning på Sorter. — Hufvudräkning. Zweigbergks lärobok.
- Naturlära.* 2 tim. — De första grunderna till Djur- och Växtrikets kännedom, inhämtade un-der läsning af Berlins läsebok jemte undersökning af levande växter.
- Historia och Geografi.* 4 tim. — Fäderneslandets Historia efter Ekelunds "Lärobok för första begynnare" till Carl VIII Knutsson. — I Geografi, efter Palmblad-Sörenssons läro-bok, det allmännaste om verdensdelarna samt Sveriges, Norges, Danmarks, Englands och Rysslands fys. och polit. Geografi.

Andra Klassen.

- Kristendom.* 3 tim. — Bibl. Histor., Nya Testamentets. — Andra hufvudst. af Katekesen. — Valda bibelspråk och psalmer.
- Modersmålet.* 6 tim. — Läseöfningar såsom i föregående klass. — Formläran avslutad. — Lä-ran om satsen och dess delar samt satsbindning. — Satsbildnings- samt rättskrif-nings- och interpunktionsöfningar.
- Tyska.* 7 tim. — Formläran fortsatt och fullständigare genomgången t. o. m. konjugation af starka verber jemte det allmännaste om Adverbier och Partiklar. — Elementarbo-ken, tredje afdelningens 20 stycken — Öfningar i särskiljande af ordklasser samt satser och satsdelar.
- Mathematik.* 5 tim. — Arithmetik: de fyra räknesätten i Bråk med tillämpning på Sorter. — Hufvudräkning.
- Naturlära.* 2 tim. — Ryggradsdjuren efter Berlins läsebok. — Det viktigaste om växternas yttre organer samt Sexualsystemets klasser, med ledning af Anderssons "Inledning till Botaniken", Häft. 1, samt "botaniska Vägtaflor". — Insamling och undersökning af några allmännare värväxter.
- Historia och Geografi.* 7 tim. — Fäderneslandets Historia från och med Kalmare-Unionen till Frihetstiden. — Tysklands, Hollands, Belgiens, Schweitz' och Frankrikes fys. och polit. Geografi jemte repetition af det föregående.

Tredje Klassen.

- Kristendom.* 3 tim. — Bibl. Histor., Gamla och Nya Testam. repeterad. — Katekesen avslu-tad. — Valda bibelspråk och psalmer.

- Modersmälet* 6 tim. — Läseöfningar såsom i föregående klass med begagnande af Sundéns och Modins läsebok. — Formläran repeterad. — Satsläran afslutad. — Rättstafningsläran repeterad. — Interpunktionsläran muntligen meddelad. — Satsbildnings- och rättskrifningsöfningar. — Smärre uppsatser på lärorummet.
- Tyska.* 7 tim. — Formläran afslutad och repeterad. — Svedboms större läsebok, styck. 1—27. — Muntlig öfversättning från Svenska till Tyska efter Flach's Elementarbok. — Skriföfningar på lärorummet.
- Mathematik.* 5 tim. — Arithmetik: tillämpning af de genomgångna kurserna på Reg.-de-tri, Intresseräkning m. m. Hufvudräkning. — Geometri: åskådninglära tillämpad på planimetriska och stereometriska uppgifter. — Några enkla geometriska satser.
- Naturlära.* 2 tim. — Berlins läsebok, Andra afdelningen, kap. 20—40. — Läran om växtens yttre organer med hufvudsakligt afseende på rotens, stammens och bladets terminologi, efter Anderssons "Inledning till Botaniken", Häft. 1, och med ledning af samma författares "botaniska Väggtaflor". — Sexualsystemet. — Insamling och examinering af lefvande växter.
- Historia och Geografi.* 5 tim. — Fäderneslandets Historia afslutad och repeterad från och med Gustaf Wasa. — Europas polit. Geografi afslutad och repeterad. — Grunddragen af de öfriga verdensdelarnas fys. Geografi.

Fjerde Klassen.

- Kristendom.* 2 tim. — Repetition af de två första hufvudst. af Katekesen. — Bergs bibelhandbok, Gamla Testamentets kanoniska böcker. — Läsning af Math. Evangelium, kap. 1—15.
- Modersmälet.* 4 tim. — Läseöfningar såsom i föregående klass. — Sats- och Interpunktionslära repeterade. — Rättskrifningsöfningar. — Hvarannan vecka en uppsats på lärorummet.
- Tyska.* 4 tim. — Formläran repeterad. — Af Syntaxen det viktigaste i förening med extemporerade öfningar. — Läseboken, styck. 29—75. — Hvarannan vecka ett hemthema.
- Engelska.* 8 tim. — Enbloms lärobok, hela formläran i förening med muntlig öfversättning från Svenska till Engelska, dels efter motsvarande Svenska öfversättningsstycken i Herléns lärobok, dels efter Mathesii Elementarbok. — Läsebokens 1:sta afdelning, styck. 1—25. — Vokabelläsning.
- Latin.* 8 tim. — Rabe's lärobok, formläran samt 1—2 afdeln. af läseboken. — Vokabelläsning. — Behöfliga delar af Syntaxen muntligt meddelade.
- Mathematik.* 5 tim. — Algebra: de fyra räknesätten i hela tal; läran om Bråk påbörjad. — Geometri: läran om liniers ställning till hvarandra samt om trianglar och parallelogrammer (Eukl. Bok. 1—2). — Arithmetiska öfningar så mycket tiden medgifvit.
- Naturlära.* 2 tim. — Botanik: Anderssons lärobok, Häft. 1, afslutad, förnämligast med afseende på blommans och fruktens terminologi, med ledning af Anderssons väggtaflor och egna växtsamlingar. — Insamling och examinering af lefvande växter. — Zoologi; Torins lärobok, Däggdjuren, med ledning af Kraus' "das Thierreich in Bildern" och Läroverkets naturaliesamling.
- Historia och Geografi.* 5 tim. — Gamla tidens och Medeltidens Historia efter Pallins lärobok. — Öfversigt af de främmande verdensdelarnas polit. Geografi samt de förnämsta Europeiska kulturländernas polit. Geografi repeterad.

Femte Klassen.

- Kristendom.* 2 tim. — Katekesen repeterad. — Bergs bibelhandbok, Nya Testamentet. — Bibelläsning lika och tillsammans med 4:de klassen.

- Modersmålet.* 3 tim. — Språkläran repeterad. — Läsning af valda stycken ur Tegnér's och Runebergs skrifter. — Rättskrifningsöfningar. — Hvarannan vecka en uppsats på tid utom lärotimmarna.
- Tyska.* 3 tim. — Hjorts lärobok, Formläran fullständigare, Syntaxen fortsatt och utförligare i förening med extemporerade öfningar. — Läseboken, styck. 61—100. — Schillers Wilhelm Tell, 1:er—3:er Aufz. — Ett hemthema hvarannan vecka.
- Engelska.* 8 tim. — Formläran repeterad. — Af Syntaxen läran om satsdelarnas öfverensstämmelse, Artiklarna, Pronomen, Infinitivus och Participium i förening med extemporerade öfningar. — Läseboken, styck. 24—41. — Vokabelläsning. — Themaskrifning på lärorummet 1 timme hvarje vecka.
- Franska.* 3 tim. — Oldes lärobok, det viktigaste af formläran till de oregelbundna verberna i förening med extemporalier. — Läsebokens 1:sta afdelning, styck. 1—30.
- Latin.* 8 tim. — Formläran fullständigare och repeterad. — Kasusläran. — Af Syntaxen för öfrigt det nödigaste muntligen meddeladt. — Rabe's läsebok, 3:dje afdeln. — Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander.
- Mathematik.* 5 tim. — Algebra: läran om Bråk afslutad; lättare eqvationer af första graden med en obekant, jemte problem. — Geometri: läran om cirklar och månghörningar (Eukl. Bok. 3—4). — Arithmetiska öfningar så mycket tiden medgifvit.
- Naturlära.* 2 tim. — Botanik: Anderssons lärobok, Häft. 2, "Kronblomstriga" och "Fästblomstriga" med ledning af egna växtsamlingar, Fristedts Exsiccater och Läroverkets herbarium. — Insamling och examinering af lefvande växter. — Zoologi: Torins lärobok, de vertebrerade djuren, med ledning af Kraus' "Bilder", Sundevalls "Atlas till Svenska foglarne" och Läroverkets naturaliesamling.
- Historia och Geografi.* 4 tim. — Pallins lärobok i Allm. Historia afslutad och repeterad samt Fäderneslandets Historia repeterad från och med Gustaf Wasa. — De förnämsta Europeiska kulturländernas samt Amerikas polit. Geografi repeterad.

Undervisning i Välskrifning har meddelats i 1:sta klassen 2 timmar, i 2:dra klassen 1 och i 3:dje klassen 1 timme i veckan.

Till undervisning i Teckning hafva varit anslagna och i den allmänna läseordningen upptagna: för klass. 3—1 en timme i veckan samt för klass. 5—4 två timmar. Vid undervisningen hafva begagnats de från K. Ecclesiastik-Departementets Expedition bekomna väggtaforna och hafva de längst försigkomne lärjungarne medhunnit 2:dra kursen till och med Tabell IX.

Vid öfningarna i Sång hafva lärjungarne varit fördelade i 2:ne afdelningar, den lägre bestående af klass. 1—2 och den öfre af klass. 3—5. Hvardera afdelningen har haft 1 timmes undervisning i veckan förutom den timme, under hvilken båda afdelningarna öfvats gemensamt i koralsång. Den lägre afdelningen har undervisats i läran om de musikaliska tecknen, tonarter o. s. v. samt öfvats i tonträffning och enstämig sång. Den öfre afdelningen har undervisats i läran om tempo, de musikaliska termerna o. s. v. samt öfvats i tonträffning och flerstämig sång. Öfningar i Instrumentalmusik hafva egt rum 2:ne timmar i veckan. Af de lärjungar, som deruti deltagit, hafva 7 öfvats i behandlingen af blåsinstrumenter, 9 i orgelspelning och 2 i violinspelning.

I Gymnastik- och Vapenöfningarna deltog under sist förflutna årets Vårtermin 63 lärjungar och under Höstterminen 66. — Antalet af dem, hvilka läkaren förklarar böra från deltagande i öfningarna befrias, samt orsakerna dertill inhämtas af följande tabellariska uppgift:

Termin och åldersgrupp.	S j u k d o m a r.											Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvar. lärjungar.	
	I syn- och hörsel-organ.	I nerv- systemet.	I cirkulations- organerna.	I andedräfts- organerna.	I matsmältn.- organerna.	I urin- och köns-organ.	I rörelse- organerna.	Missbildning.	Bräck och Bräckanlag.	Allmän svaghet.	Andra sjuk- domar.				Summa.
Vårtermin 1877.															
Under 15 år . .	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	3	—	3	57
15 år ell. deröfver	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	10
Summa	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	4	—	4	67
Hösttermin 1877.															
Under 15 år . .	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	3	—	3	62
15 år ell. deröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	8
Summa	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	4	—	4	70

Lärjungarne voro under båda terminerna fördelade på 2 afdelningar, hvardera delad i 2 rotar, och öfvades dessa afdelningar, den ena bestående af 1 och 2 klassernas lärjungar, den andra af 3 och 5 klassernas, under Vårterminen samtidigt hvarje dag en half timme omedelbart efter morgonlektionernas slut kl. 10. Under Höstterminen öfvades de båda afdelningarna på skilda tider, den lägre afdelningen en half timme omedelbart efter morgonlektionernas slut kl. 10 och den högre afdelningen en half timme omedelbart före middagslektionernas början kl. 12. — En eftermiddagstimme i veckan var anslagen till vapenöfningar, bestående i gevärsexercis och infanterimanöver och dermed under de tider, väder och väglag tilläto, förenade utmarscher. I vapenöfningarna deltog, med några få undantag, samtliga lärjungarne ur klasserna 3—5 jemte åtskilliga frivillige ur de lägre klasserna, tillsammans till ett antal af 32 under Vårterminen och 50 under Höstterminen. Af dem, som uppnått 15 års ålder och i Gymnastiköfningarna deltagit, fanns under året ingen, som ej fick i vapenöfningarna deltaga.

Under året voro öfningarna inställda under de båda stora marknaderna, 4 dagar, och några andra dagar, då lärjungarne hade lof, samt dessutom en månad vid Vårterminens slut, då Läraren bevistade sitt Regimentes möten.

Lärarne.

Tjenstgöringsskyldighet och undervisningsämnen voro under Höstterminen på följande sätt mellan lärarne fördelade:

Rektor: Latin i klass. 5—4, 13 timmar i veckan; Tyska i 5, 3 t:r, i 4, 4 t:r; Tyska hemthemata i 5—4; Klassföreståndare för 5.

Kollega L. T. Sundell: Matematik i 5—2, 20 t:r; Tyska i 2, 7 t:r; Klassföreståndare för 4.

Kollega, Fil. Dokt. G. H. von Stapelmohr: Alla ämnen i 1 utom Teckning, 26 t:r; Kristendom (Bibl. Hist.) i 3, 1 t:e; Klassföreståndare för 1.

Kollega, Fil. Dokt. J. E. E. Åhrling: Historia och Geografi i 5—2, 19 tr; Naturlära i 5—2, 8 tr; rättat 4:e klassens Svenska uppsatser, Klassföreståndare för 3.

Kollega, Fil. Dokt. S. O. Stenberg: Kristendom i 5—2, 7 tr; Modersmålet i 5—2, 19 tr; Morgonbönerna; rättat 5:te klassens Svenska uppsatser; Klassföreståndare för 2.

Kollega, Fil. Dokt. G. V. Kemner: Franska i 5, 3 tr; Engelska i 5—4, 15 tr; Ty-ska i 3, 7 tr; Kristendom (Bibl. Hist.) i 2, 1 t:e; Välskrifning i 2, 1 t:e.

Vik. Lärarinnan i Teckning undervisade 8 tr i veckan, Läraren i Musik *J. E. Söderberg* 5 tr och Läraren i Gymnastik, Löjtnanten *S. A. Hallström* 7 tr.

Under Vårterminen, då de båda Gymnastikafdelningarna öfvats samtidigt, har Löjtnant *Hallström* haft 4 tjänstgöringstimmar i veckan.

Ledig ordinarie lärareplats vid Läroverket är Ritläraretjensten.

Under hela läsåret har denna tjänst uppehållits af Fru *A. G. Åhrling*, f. *Kindeström*, och utgjorde hennes arvode för Höstterminen 200 Kronor. Det henne för Vårterminen tillkommande arvodesbelopp af statsmedel utgör 250 Kronor.

Lärjungarne.

Lärjungarnes antal Höstterminen 1877 och Vårterminen 1878.

Klass.	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien		Summa.
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.
H.-T. 1877.							
1	17	—	—	—	—	—	17
2	20	—	—	—	—	—	20
3	17	—	—	—	—	—	17
4	—	—	5	—	3	—	8
5	—	—	7	—	1	—	8
Summa	54	—	12	—	4	—	70
V.-T. 1878.							
1	17	—	—	—	—	—	17
2	19	—	—	—	—	—	19
3	17	—	—	—	—	—	17
4	—	—	5	—	3	—	8
5	—	—	7	—	1	—	8
Summa	53	—	12	—	4	—	69

För öfversigt öfver lärjungarnes deltagande i Teckning, Musik och Gymnastik under Höstterminen hänvisas till Tabellen Bil. 1.

Hemlexor hafva i alla klasser och för hvarje dag blifvit lärjungarne föresatta, för klass. 1 i ett à två ämnen, för klass. 2—3 i två à tre ämnen och för de öfriga i två à tre, någon gång fyra ämnen, och kunna dessa hemlexor för lärjungar af medelmåttiga anlag i allmänhet anses hafva upptagit: för 1:sta klassen 1 à 1½ timme dagligen, för 2:dra och

3:dje klass. omkring 2 timmar samt för de öfriga omkring 3 timmar. Den tid, lärjungarne i 4:de och 5:te klasserna behöft använda på sina hemscripta, kan antagas till 1½, å 2 timmar i veckan.

Hvad helsotillståndet bland lärjungarne beträffar, har det under läseåret med Guds nåd varit till fredsställande trots den svårartade skarlakansfeber, som hela hösten och in på vintren härjade i staden och dess grannskap. Då denna sjukdom, som både i staden och närmaste socknar kräde talrika offer, mot slutet af Höstterminen blef alltför hotande, måste på Läkarnes hemställan och med H. H. Ephori begifvande Läroverket i hast upplösas en vecka före den för terminens avslutande utsatta tiden, ehuru lyckligtvis ingen af lärjungarne då ännu blifvit af sjukdomen angripen. Under innevarande termin, och sedan sjukdomen nästan upphört, angrepos dock 2:ne af lärjungarne af densamma, ehuru helt lindrigt, så att de inom helt kort tid tillfrisknade. Då under denna termin läsningen kommer att fortgå en vecka längre än vanligt, så har läseåret, så hotande det än såg ut under Höstterminen, ej behöft med en enda dag förkortas. — Hvad angår lärjungarnes kroppskonstitution, torde blott angående de 21 nyinskrifna behöfva anmärkas, att, utom det att några af dem visade sig chlorotiska, blott 2:ne behöfde från Gymnastiköfningarna befrias.

För öfversigt för hvardera terminen under sist förflutna kalenderår öfver antalet inskrifne, inom Läroverket flyttade och från Läroverket afgångne lärjungar m. m. hänvisas till Tabellerna, Bil. 2 a) och 2 b).

Af de 21 under läseåret inskrifna lärjungarne hade 14 förut bevistat folkskolan och 4 annat offentligt läroverk.

Följande lärjungar afgingo från Läroverket vid förra Vårterminens slut, efter att hafva undergått godkänd afgångspröfning enligt § 37, mom. 2 i Nåd. Stadgan för Rikets Elementarläroverk:

A. G. A. Romander till H. Elementarläroverket i Westerås;

Joh. Fellin   "   "   "   "
S. O. Nystedt   "   "   i Örebro;

C. G. D. von Schulzenheim   "   "
L. A. H. Göthlin   "   "

A. L. Sjöman till Tekniska Skolan i Örebro;

E. G. Moberger   "   "   "

T. A. Larsson till Bergshandtering;

A. G. Larsson att söka anställning vid jernvägarna;

G. A. Beckman till Urmakareyrket.

De lärjungar, som i öfrigt och utan att hafva aflagt afgångsexamen nämnda termin afgingo från Läroverket, voro följande:

Från 5:te klassen:

H. M. Sjöman att söka anställning vid jernvägarna.

Från 4:de klassen:

D. M. Söderström att söka anställning vid jernvägarna;

C. Pettersson att söka inträde vid Folkskollärare-Seminarium.

Från 3:dje klassen:

J. E. Jansson till privat undervisning.

Från 2:dra klassen:

C. H. Gustafsson till H. Elementarläroverket i Westerås;

C. A. J. Watz   "   "   i Göteborg.

Från 1:sta klassen:

A. J. Wallqvist till enskildt läroverk;

C. G. A. Romander till H. Elementarläroverket i Westerås.

De under sistförflutna kalenderår till lärjungarne utdelade stipendier uppgingo till ett belopp af Kr. 638,76 samt premier och understöd till ett belopp af Kr. 102,75 eller tillsammans Kr. 741,51.

Under Höstterminen voro 6 lärjungar befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden samt 9 befriade från afgift till byggnadsfonden men ej från afgift till materielkassan. För innevarande termin äro 7 lärjungar befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden samt 7 från afgift till byggnadsfonden men ej från afgift till materielkassan.

Undervisningsmateriel.

För Läroverkets egna medel hafva blifvit inköpta: Sveriges Historia, utgifven af *O. Montelius* m. fl., 8 häften; Pedagogisk Tidskrift för år 1877; Berättelse om det 8:de allm. Svenska Läraremötet i Jönköping, samt en samling uppstoppade foglar från Hr *S. Lampa* i Tillberga. — Från Kongl. Ecclesiastik-Departementet hafva blifvit till Läroverket öfverlemnade: Runa-list af *C. J. Ljungström* och Sv. Fornminnesföreningens Tidskrift, häft. 8. — Från Consistorium och andra myndigheter har Läroverket fått emottaga: Sv. Författningssamling för 1876 och 1877; D:r M. Luthers lilla Katekes med kort utveckling. Underd. förslag af i Nåder utsedde Kommitterade; Bidrag till Sveriges offic. Statistik, 21 häften, samt den vanliga samlingen af Läroverkens årsberättelser. — Från *L. J. Hjertas* Förlags-Expedition har Läroverket fått emottaga: Engelsk läsebok af *Sturzen-Becker*, 2:de kurs.

Läroverksbyggnader och Inredningsmateriel.

Intet annat anmärkningsvärdt att omnämna, än att Gymnastikhuset förra hösten rödfärgades och hvitmålades, jemte det några behöfliga mindre reparationer å Gymnastikmaterielen vidtogos.

Ekonomiska förhållanden.

För öfversigt för sist förflutna kalenderår öfver ställningen i Läroverkets kassor hänvisas till Tabellen Bil. 3.

På grund af K. Circuläret af den 27 Nov. 1868 och med H. H. Ephori begifvande togs från Materielkassans tillgångar ett belopp af 40 Kronor såsom bidrag till bestridande af Ljus- och Vedkassans utgifter för ofvannämnda år.

De af framl. Grosshandlaren *Alb. Engvall* till Läroverket testamenterade 15,000 Kronor, för hvilka redogjordes i föregående årets berättelse, kommo innevarande år på föreskrifven tid Förvaltningen af Engvallska Stipendiifonden tillhanda och blefvo skyndsamt mot fullgod säkerhet och Sex proc. ränta utsatta.

De belopp, som under sist förflutna kalenderår utgått för underhåll och tillökning af boksamlingen, den öfriga undervisningsmaterielen samt inredningsmaterielen, utgjorde: för boksamlingen Kr. 23,50, för undervisningsmaterielen Kr. 122,40 samt för inredningsmaterielen Kr. 71,17.

Examina och Terminsafslutning m. m.

Med de lärjungar, hvilka under förra årets Vårtermin anmält sig till Examen för behörighet att inträda i Högre Elementarläroverks 6:te klass, anställdes sådan examen den 14:de Juni under tillsyn af Läroverkets Inspektor, Kontraktsposten och Kyrkoherden i Arboga, Fil. Dr *E. K. Klingberg*. Af de nuvarande lärjungarne i Läroverkets 5:te klass hafva 5 anmält sig till sådan afgangsexamen vid terminens slut.

Då, såsom ofvan är nämnt, Läroverket mot slutet af Höstterminen måste i hast upplösas före den för terminens afslutande bestämda tiden, så egde för denna termin icke någon Examen rum.

Den offentliga Årsexamen är af H. H. Ephorus utsatt till Lördagen den 15 inst. Juni och kommer att hållas från kl. 9 f. m. till kl. 1 e. m., hvarefter, sedan uppvisning i Sång och Musik egt rum, flyttningen klasserna emellan o. s. v. tillkännagifves, stipendier och prämier utdelas och lärjungarne hemförlofvas.

Näst kommande Hösttermin börjas Fredagen den 30 Augusti kl. 11 f. m.

Arboga den 11 Maj 1878.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1877.

Klass och Linie.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar, som deltagit i					Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirkulä- ret den 19 Juni 1866.
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik		
		obligatorisk.	frivillig.				
1	17	17	—	17	6	15	
2	20	20	—	20	4	19	
3	17	17	—	12	2	17	
R. 4	5	5	—	3	—	4	
L. 4	3	—	—	3	1	3	
R. 5	7	7	—	3	2	7	
L. 5	1	—	—	—	—	1	
Summa för							
Gemensamma linien	54	54	—	49	12	51	
Real linien	12	12	—	6	2	11	
Latin-linien	4	—	—	3	1	4	
Summa	70	66	—	58	15	66	

Bil. 2 a.

Vårterminen 1877.

Klass och Linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut vid föregående termins slut.	Inskrifne i läroverket under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande månadstermin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4	5								
1	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	2	2
2	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	2	2
3	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	1	1
R. 4	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
L. 4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	2
R. 5	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	5	6
L. 5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5	5
Summa för	—	—	—	—	—	—	46	—	—	—	—	—	5	5
Gemensamma linien	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	5	6
Real-linien . . .	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	7	7
Latin-linien . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	67	—	—	—	—	—	17	18

Bil. 2 b.

Höstterminen 1877.

Klass och Linie.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifte under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 14 September.	från och med 15 September till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4	5		vid föregående termins slut.	vid höstterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	15	17	—	—	—	—
2	—	—	12	1	3	—	1	12	4	3	20	—	—	—	—
3	—	—	12	—	—	—	2	5	7	3	17	—	—	—	—
R. 4	—	—	4	—	1	—	—	4	1	—	5	—	—	—	—
L. 4	—	—	3	—	—	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—
R. 5	—	—	7	—	—	—	—	5	2	—	7	—	—	—	—
L. 5	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Summa för	—	—	24	1	3	—	5	17	11	21	54	—	—	—	—
Gemensamma linien	—	—	24	1	3	—	5	17	11	21	54	—	—	—	—
Reallinien . . .	—	—	11	—	1	—	—	9	3	—	12	—	—	—	—
Latinlinien . . .	—	—	4	—	—	—	—	2	2	—	4	—	—	—	—
Summa	—	—	39	1	4	—	5	28	16	21	70	—	—	—	—

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1877.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden	402,13	568,00	—	970,13	—	343,50	626,63	970,13
Ljus- och Vedkassan . . .	69,65	763,00	—	832,65	—	832,65	—	832,65
Materielkassan	929,51	616,50	—	1546,01	—	394,36	1151,65	1546,01
Bibliotekskassan	48,44	9,50	—	57,94	—	16,00	41,94	57,94
Premie- och Fattigkassan .	22,94	70,16	—	93,10	—	92,75	0,35	93,10

IV. Stadspedagogien i Köping.

(Uppgift af Rektor, Fil. Doktor M. Barkén.)

A. Undervisningen.

Höstterminen tog sin början den 31 Augusti och afslutades den 20 December.

Vårterminen började den 23 Januari och kommer att afslutas den 7 Juni.

Den dagliga undervisningstiden har under året varit kl. 7—9, 10—12 f. m. och 1—2 e. m. Hvarje morgon har hållits gemensam bön med sång och bibelläsning.

Uppgift å det antal lärotimmar i veckan, under hvilka, enligt den fastställda läseordningen, i hvarje klass och af särskilda lärare undervisning meddelats, samt å antalet lärjungar i hvarje klass under hvardera terminen:

H ö s t t e r m i n e n .				V å r t e r m i n e n .			
Klass.	Rektor.	Kollega.	Antal lärj.	Klass.	Rektor.	Kollega.	Antal lärj.
1	4	23	32	1	4	23	31
2	24	4	19	2	24	4	18
Summa	28	27	51	Summa	28	27	49

Årets lärokurser och dervid begagnade läroböcker:

Nedre Klassen.

Kristendom, 3 t.: Katekes: 1:a hufvudst. och af 2:a hufvudst. till 2:a artikeln. Biblisk historia: Gamla Testamentet, efter Hübner.

Modersmålet, 5 t.: Inmanläsning med redogörelse för innehållet, rättskrifningsöfningar, formlära och det viktigaste af allmänna satsläran, efter Sundén.

Tyska språket, 6 t.: Flachs språklära och Mathesii läsebok. Öfra lexlaget: det viktigaste af formläran och i läseboken från st. 60 i 1:a afdelningen samt hela 2:a afdelningen. Nedra lexlaget: st. 1—36 af 1:a afdeln. med motsvarande paradigmer.

Matematik, 4 t.: Zweigbergks och Nyströms läroböcker. Repetition af hela tal till och med rabatträkning, efter olika framsteg.

Naturlära, 2 t.: Agardhs lärobok, från början till kryptogramerna.

Historia, 2 t.: Ekelunds mindre sammandrag. Öfra lexl.: från Albrekt af Mecklenburg till Gustaf II Adolf.

Nedra lexl.: från början till Albrekt.

- Geografi*, 2 t.: Dahms lärobok. Öfra lexl.: Europas fysiska och politiska geografi samt hufvud-
dragen af Asiens.
Nedra lexl.: öfversigt af verdensdelarne samt de skandinaviska läudernas, Rysslands
och Tysklands fysiska och politiska geografi.
Välskrifning, 3 t.: Engelsk, och för några äfven tysk, stil efter förskrift.

Öfre eller Rektors-klassen.

- Kristendom*, 3 t.: Katekesen med analyt. förklaring till 4:e hufvudst. Kurtz' Bibl. historia:
Nya Testam. Velanders: Bibelns kändedom. Valda psalmer.
Modersmållet, 4 t.: Sundéns språklära. Läsning af läseböcker, Fänrik Ståls Sagner m. fl. med
redogörelse för innehållet, satsers upplösning och satsbildningsöfningar. Rättskrifnings-
öfningar. En skriftlig uppsats eller öfversättning från tyskan på lärorummet i veckan.
Tyska språket, 7 t.: Öfra lexl.: Svedboms läsebok, senare delen 14 stycken, Goethes Hermann
und Dorothea.
Nedra lexl.: Svedboms läsebok, 1:a afdeln. st. 82—113, Hauffs Märchen, 2 berättel-
ser. Flachs språklära, lokutioner och, för öfra lexl., skriföfningar.
Engelska språket, 2 t.: Öfra lexl.: Enbloms läseb. sidd. 68—84, repetition af formläran efter
Enblom, skriföfningar.
Nedra lexl.: Mathesii elementarbok st. 1—29, de engelska st. muntligt, de svenska
äfven skriftligt.
Matematik, 5 t.: Öfra lexl.: Geometri: Euclides IV—V bb. till sammansatt förhållande, efter
Björling. Algebra: läran om obrutna quantiteier. Aritmetik: rotutdragnig.
Nedra lexl.: Geometri: Euclides I b. Aritmetik: sorter—kedjeräkning, efter olika
framsteg.
Naturlära, 2 t.: Torins Zoologi till fiskarne. Arrhenius, Botanikens första grunder.
Historia, 2 t.: Öfra lexl.: Wennerströms allmänna historia, gamla och nyare tidens. Repetit.
af sv. hist.
Nedra lexl.: från Kalmar Union till Gustaf II Adolf efter Ekelunds mindre samman-
drag.
Geografi, 2 t.: Asiens och Afrikas samt repetition af Europas fysiska och politiska geografi,
efter Dahm.
Välskrifning, 1 t.: Engelsk och tysk stil efter förskrift.

I afseende på läroböcker har endast det ombyte blifvit gjordt, att Hauffs Märchen blifvit antagen i st. f. Svedboms läsebok i tyska för nedra lexlaget i Rektorsklassen.

Undervisning i *Teckning* hafva Rektorsklassens lärjungar åtnjutit Måndagar och Tors-
dagar kl. 3—5 e. m. (4 t. i v.), och har den omfattat frihandsteckning efter folkskolans
väggtaflor, klotsritning efter naturen jemte grunddragen af linearperspektiven samt orna-
mentsritning, hufvudsakligen efter Hermes Zeichenschule.

I *Sång* hafva skolans alla lärjungar utom 13, som saknat naturlig fallenhet, Tisdags-
och Fredagsefterm. kl. 3—4 (2 t. i v.) öfvats i tonträffning inom alla tonarter, i 1- och 2-
stämmig sång efter Cronhamns, Larssons och Sandbergs läroböcker samt koralsång. Sju
lärjungar hafva åtnjutit enskild undervisning i pianospelning.

Från *Gymnastik*, Tisdagar, Onsdagar, Fredagar och Lördagar kl. 12—1 (4 t. i v.),
har under läsåret ingen lärjunge på grund af sjukdom behöft befrias. Tiden har varit
så fördelad, att

till lekar och dyl. användts ungefär . . . 40 min.
 fristående gymnastik . . . . . 1 t. 20 „
 redskapsgymnastik, då lärjungarne va-
 rit fördelade i 4 halftroppar . . 1 t.
 marsch- och vapenöfningar, hvari samt-
 lige lärjungar deltagit . . . . 1 t. _____ 4 t:r.

I början af höstterminen och under April månad hafva öfningarna företagits i det fria, då väderleken så tillätit. Öfningarne hafva under läsårets gång några dagar varit inställda med anledning af t. f. lärarens militära tjänstgöring, äfvensom från den 7 Maj, då han afreste till regementsmötet.

B. Lärarne.

Gymnastikläraren, Löjtnanten vid K. Nerikes regemente *R. Schenström*, har under hela läsåret åtnjutit tjänstledighet för att vistas utrikes, och har under tiden Sergeanten vid K. Lifreg. Grenadierkår *C. E. Klint* varit förordnad att uppehålla undervisningen i detta ämne.

Civilingenjören *E. F. Hultgren* har äfven under hela detta läsår varit förordnad till lärare i teckning mot det af staten anslagna arvode af 200 kronor för år.

C. Lärjungarne.

Lärjungarnes antal.

Klass.	Höstterminen 1877.			Vårterminen 1878.		
	Närvarande.	Frånvarande.	S u m m a.	Närvarande.	Frånvarande.	S u m m a.
1	31	1	32	31	—	31
2	19	—	19	18	1	19
Summa	50	1	51	49	1	50

I afseende på lärjungarnes deltagande i teckning, sång och gymnastik, se Bil. 1.

I första klassen hafva i allmänhet 2 hemlexor blifvit för hvarje dag lärjungarne föresatta och ansetts erfordra 1 à 1½ timmes hemarbete.

I Rektorsklassen 2 à 3 hemlexor med 1½ à 2½ timmes hemarbete.

Lärjungarnes kroppskonstitution är i allmänhet god, och har helsotillståndet varit mycket godt. Endast 5 lärjungar hafva varit angripne af den i staden och orten under höstterminen gängse skarlakansfebern.

Antalet inskrifne, flyttade och afgångne lärjungar under sist förflutna kalenderår, se Bil. 2 *a* och *b*.

Af de under läsåret inskrifne hafva 10 förut bevisstat folkskola, 4 åtnjutit offentlig och enskild undervisning.

Under och efter vårterminen afgingo:

från 1:a klassen till Örebro högre elem.-läroverk (<i>C. F. Berggren</i>) . . . , . . .	1.
„ Arboga lägre d:o (<i>P. G. Malmgren</i>)	1.
„ Eskilstuna d:o d:o (<i>F. E. Dahlberg</i>)	1.
„ enskild undervisning (<i>C. O. Andersson</i>)	1.
„ handel (<i>E. V. Velin</i>)	1.
„ mekanisk verkstad (<i>A. Laurin</i>)	1.
„ landtbruk <i>J. L. Larsson</i> och <i>G. V. Carlsson</i>)	2.
utan uppgifvet ändamål (<i>C. E. Thorin</i>)	1. 9.
från rektorsklassen till Örebro högre elem.-läroverk (<i>E. G. Berggren</i> och <i>K. Sylvan</i>)	2.
„ sjömansyrket (<i>A. Ramstedt</i> , <i>C. A. Törngren</i> , <i>C. Th. V. Gillberg</i> och <i>V. F. Törngren</i>)	4.
„ landtbruk (<i>P. A. Pettersson</i>)	1.
„ bokhandel (<i>A. G. Nyqvist</i>)	1.
utan uppgifven bestämmelse (<i>C. A. V. Sillén</i>)	<u>1. 9. 18.</u>

Under höstterminen afgingo:

från 1:a klassen till faktorikontor (<i>C. J. Pettersson</i>)	1.
„ rektorsklassen till handel (<i>Thure H. Holm</i>)	1.
„ landtbruk (<i>A. A. Eriksson</i>)	<u>1. 3.</u>

Under sist förflutna kalenderår hafva till lärjungarne utdelats i stipendier, premier och understöd kr. 353:95.

Från afgift till materielkassan befriade voro:

höstterminen 1877	12 lärjungar,
vårterminen 1878	13 „

D. Undervisningsmateriel.

För skolans egna medel hafva blifvit inköpta Philip's Handy General Atlas, Sveriges Historia af Montelius m. fl., Höjers Konungariket Sverige m. m.

Från Konsist.-expeditionen hafva erhållits de flesta läroverks årsberättelser och från Kgl. Maj:ts Befallningsh. i Westerås län dess femårsberättelse om länet.

E. Läroverksbyggnader m. m.

Härvid hafva inga nämnvärda ändringar vidtagits.

F. Ekonomiska förhållanden.

Kassornas ställning, se Bil. 3.

Obs. Afgift till Byggnadskassa upptages icke.

Under sistförflutna kalenderår har utgått för underhåll och tillökning af:

a) boksamlingen	Kr. 119,74.	
d:o till utlåning åt lärjungarne	„ 10,25.	
b) den öfriga undervisningsmaterielen	„ 36,87.	
c) inredningsmaterielen	„ 119,72.	286,58.

G. Examina.

Höstterminen afslöts den 20 December med examen, dervid såsom ledare och vittnen voro närvarande skolans Inspektor, Kontraktsposten, Fil. Doktor *A. Arhusiander* och Förste Bataljonsläkaren, Ridd. af K. W. O., Doktor *P. G. Kihlstedt*.

Vårterminens examen är utsatt att hållas den 7 Juni och nästa hösttermin att öppnas den 31 Augusti kl. 11 f. m.

Köping den 13 Maj 1878.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1877.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar, som deltagit i				
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfningar enligt öfknä- ret den 19 Juni 1866.
		obligatorisk.	frivillig.			
1	32	—	—	25	2	32
2	19	19	—	13	2	19
Summa	51	19	—	38	7	51

Bil. 2 a.

Vårterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass följande antal terminer.					Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen.	Summa.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande månadstermin.	Summa.
	0	1	2	3	4		5	vid vårtermi- nens början.						
1	—	—	—	—	—	34	—	—	6	40	2	—	9	11
2	—	—	—	—	—	20	—	—	—	20	1	1	9	11
Summa	—	—	—	—	—	54	—	—	6	60	3	1	18	22

Bil. 2 b.

Höstterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass följande antal terminer.						Öfvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 14 September.	från och med 15 September till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4	5		vid föregående termins slut.	vid höstterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	20	—	—	12	32	—	1	—	1
2	—	1	—	4	2	2	10	9	—	—	19	—	1	—	1
Summa	—	1	—	4	2	2	30	9	—	12	51	—	2	—	2

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1877.

Kassans rubrik.	D e b e t.				K r e d i t.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Ljus- och Vedkassan	100,31	545,00	—	645,31	—	489,52	155,79	645,31
Materielkassan	202,08	382,50	—	584,58	—	286,58	298,00	584,58
Premie- och Fattigkassan .	0,60	15,00	—	15,60	—	15,00	0,60	15,60

V. Stadspedagogien i Nora.

(Uppgift af Rektor Ernst Brandberg.)

A. Undervisningen.

Höstterminen börjades den 24 Aug. och afslöts den 19 December. Vårterminen, som tog sin början den 24 Januari, kommer att afslutas den 6 Juni.

Undervisningen har, efter förrättad bön med sång och bibelläsning, börjat och fortgått alla dagar från kl. $\frac{1}{2}$ 8—8 och kl. 11— $\frac{1}{2}$ 2 samt dessutom med *första* klassen Måndagar och Torsdagar kl. 4—5 och med *andra* klassen Måndagar, Tisdagar, Onsdagar och Torsdagar kl. 4—5. Dock hafva under den kallaste årstiden morgonlektionerna framflyttats en half timme.

Öfningarna hafva varit förlagda: i *Gymnastik* kl. $\frac{1}{2}$ 2—2 hvarje dag och i *Sång* kl. 3—4 Ons- och Fredagar.

Enligt den fastställda läsordningen har så väl under Höst- som Vårterminen Rektor meddelat undervisning i *första* klassen 11 timmar och i *andra* 19 tr i veckan, Kollega i 1:a klassen 18 och i 2:a 12 tr i veckan.

Årets lärokurser och dervid begagnade läroböcker:

Första Klassen.

Kristendom: Katekes (2 t.): Lexl. 1) 2 hufvudstycken; Lexl. 2) 4 hufvudst. och en del af det 5:e. Katekisation, bibelläsning, psalmverser. — Bibl. historia efter Åkerblom (2 t.): Lexl. 1) Gamla Testamentet; Lexl. 2) Nya Testamentet.

Historia och Geografi: Fäderneslandets historia efter Odhner (2 t.): Lexl. 1) Forntiden och Medeltiden; 2) fr. Sten Sture d. ä. till Frihetstiden. — Geografi efter Sörenson (2 t.): Lexl. 1) det allmännaste om verdensdelarne, Sveriges, Norges, Danmarks, Brit. rikets samt halfva Öst-Europas fysiska och polit. geografi; 2) Österrike—Ungarns, Tysklands, Hollands, Belgiens, Schweitz' och Norra Frankrikes fys. och politiska.

Naturlära efter Celandér (2 t.): Lexl. 1) Afdelningen 3, kap. 12, 13, 14 och 15; 2) Djurriket afslutadt från "Vadfoglar" samt hela växtriket.

Matematik: Geometri (1 $\frac{1}{2}$ t.): Lexl. 1) Första kursen af Bergii lärobok; 2) Eul.lid. bok. I, definitioner, postulat., axiom samt prop. 1—19. — Aritmetik (4 $\frac{1}{2}$ t.): Lexl. 1) Inledning, addition, subtrakt., multiplik. af "Fullständigare kurs i läran om hela tal" efter Phragmén; 2) repet. af decimalbråk samt de 4 räknesätten med vanliga bråk; 3) repet. af vanliga bråk samt sorters reduktion efter Zweigbergks och Nyströms läroböcker. Alla öfvat hufvudräkning 1 timme i veckan.

- Svenska språket* efter Brodén (5 t.): Lexl. 1) det viktigaste af formläran utom starka verben; 2) formläran fullständigare repet. samt den enkla satsens delar. Innanläsning, satsanalys och ett hemtema hvarje vecka.
- Tyska språket* efter Flach (5 t.): Lexl. 1) Uttalsläran, artiklarnes, substantivens, hjälp- och svaga verbens böjning samt st. 1—17 i Elementarboken; 2) Formläran utom starka verben samt st. 14—40 i Elementarboken.
- Välskrifning* (2 t.) efter Engelska förskrifter öfvad af alla.

Andra Klassen.

- Kristendom*: Katekes (2 t.): Hela läroboken genomgången af alla. Katekisation, bibelläsning, psalmer och psalmyverser. — Bibl. hist. repeterad.
- Historia och Geografi*: Historia (3 t.) Fäderneslandets efter Odhner: Lexl. 1) Nyare tiden från Pfalziska ätten afslutad och repet. till Fredr. I; 2) repet. från början till Frihetstiden. — Allmän historia efter Wennerström: Lexl. 2) Gamla hist. och 1:a perioden af Medeltidens. — Geografi (2 t.): Lexl. 1) Europas fys. och politiska efter Sörenson från Schweitz afslutad, samt Asiens, Afrikas och Amerikas efter Dahm; 2) Asiens, Afrikas, Amerikas och Australiens efter Dahm samt repet. af Europas från Skandinavien till Italien.
- Naturlära* (2 t.): Lexl. 1) repet. af kap. 20 samt såsom nytt kap. I till Månen efter Celandér, inledn. och växterna 1—20 efter Andersson 1 h., Linnés sexualsystem och insamling af blommor; 2) Om människokroppen, däggdjuren och växterna till "Rosblommiga" fullständigt efter Celandér; examinering af levande växter och genomgående af herbarier.
- Matematik*: Geometri (2 t.): Lexl. 1) Euklid. bok. I prop. 28 till bok. III prop. 15; 2) Euklid. bok. IV samt repet. af böck. I—IV; geometriska öfningssatser efter Todhunter. — Aritmetik efter Zweigbergk och Nyström (4½ t.): Olika pensa fr. o. m. bråk t. o. m. intresseräkning. Hufvudräkning med alla. — Algebra efter Björling (på aritm. timmarne): från början till kap. om negativa kvantiteter.
- Svenska språket* efter Brodén (3½ t.): Lexl. 1) Sats- och interpunktionsläran med repetition; 2) repet. af samma delar och större delen af formläran jemte allt med finare stil, satsanalys och innanläsningsöfningar samt ett hemtema hvarje vecka.
- Tyska språket* (6½ t.): Lexl. 1) Formläran efter Flach fullständigare repeterad, st. 42—56 af 1:a och hela 3:e afdeln. af Element.boken samt st. 1—21, 23, 24, 26, 27 af Lyths läsebok. En skriföfning merendels i veckan; 2) Det viktigaste af syntaxen efter Flach med extemporalier på lärorummet samt st. 25, 28—31, 33—37, 40, 41, 44—48, 52, 54, 55 i Lyths läsebok.
- Engelska språket* efter Herlén (3 t.): Lexl. 2) Uttalsläran och det viktigaste af formläran till partiklarne, 10 st. i Element.-boken samt några öfversättningsöfningar till Engelska.
- Välskrifning* (1½ t.) öfvad af alla efter Engelska förskrifter.

Under året har Phragmén's räknelära blifvit antagen för lexl. 1 i första klassen.

Undervisning har meddelats i *Sång* Ons- och Fredagseftermidd. kl. 3—4 hvarje vecka, och har på Fredagstimmen i allmänhet förekommit koralsång, hvaruti alla deltagit, men Onsdagstimmen deremot användts till öfningar i tonträffning samt i lättare en-, två- och trestämmiga sånger. Från dessa öfningar hafva de lärjungar, som ingått i målbrott eller saknat allt gehör, varit befriade. Dessas antal var under höstterminen 7 och är under innevarande termin 8.

Undervisning i *Gymnastik* har meddelats lärjungarne på 3 afdelningar, men i vapenöfningar på en. Antalet lärjungar öfver 15 år var Vårterm. 6, deribland 1 befriats, och

höstterm. 5, deraf 1 befriats; *under* 15 år voro vårterm. 50, deraf 9 befriade och höstterm. 45, deraf 5 befriade.

Fristående öfningar hafva i allmänhet upptagit 10 min. såsom inledning till rörelserna med apparelj, men icke förekommit vid marscher och vapenöfningar. Dessa senare öfningar jemte fria lekar hafva företagits på skolplanen under den varmare årstiden och då väderleken sådant tillåtit. Tiden för hithörande öfningar har fortfarande varit $\frac{1}{2}$ timme hvarje dag efter förmiddagslektionernas slut, och hafva dessa öfningar under kalenderåret oafbrutet fortgått med undantag af 7 timmar, då gymnastiklokalen i och för reparationer och skurning varit otillgänglig.

Såväl gymnastik- som vapenöfningarne och lekarne hafva af ungdomen med intresse omfattats och visat ett öfvervägande godt inflytande på densammas raskhet, disciplin och helsa. Extra lärare har ej användts.

B. Lärarne.

Lärarnes tjensteåligganden hafva under höstterminen fördelats på följande sätt: Rektor har hvarje läsvecka undervisat i Kristendom (1 och 2) 7 timm., i Historia och Geografi (1 och 2) 10, i Välskrifning (1 och 2) $3\frac{1}{2}$, i Tyska (2) $6\frac{1}{2}$ och i Engelska (2) 3 timmar; Kollega i Naturlära (1 och 2) 4 tr., i Matematik (1 och 2) $12\frac{1}{2}$, i Svenska språket (1 och 2) $8\frac{1}{2}$, i Tyska (1) 5 timmar.

De skriftliga uppsatserna på modersmålet hafva för båda klasserna rättats af Kollega och de Tyska och Engelska skriföfningarna af Rektor, som derjemte haft ledningen af morgonbönerna med åtföljande sång och bibelförklaring.

Under samma termin har Kollega varit föreståndare för 1:a och Rektor för 2:a klassen, hvarjemte den förre haft vården om museets samlingar och den senare om boksamlingen och den öfriga materielen.

Tjenstgöringstimmarne för den tillförordnade läraren i sång och gymnastik utgjorde tillsammans 5 i veckan.

Ingen af lärarne har under läsåret varit tjänstledig.

Under höstterminen har Kollega D:r *Billmanson* såsom vikarie uppehållit de ännu obesatte sång- och gymnastikläraretjensterna. Tiden för denna hans tjenstgöring utgjorde $16\frac{6}{7}$ veckor, hvarför han såsom sånglärare af statsmedel uppburit ett arvode af 93 kr. 65 öre och såsom gymnastiklärare 140 kr. 48 öre.

Under innevarande vårtermin tjenstgöra D:r *Billmanson* såsom vik. lärare i sång och Löjtnanten *B. A. Zetzell* i gymnastik. För denna tjenstgöring, som kommer att omfatta en tid af $19\frac{1}{7}$ veckor, äro för den förre reqvirerade arvodesmedel af staten till ett belopp af 106 kr. 65 öre och för den senare af 159 kr. 52 öre.

C. Lärjungarne.

Beträffande dessas antal under hvardera terminen, se nedanstående tabell:

Klass.	Höstterminen 1877.			Vårterminen 1878.		
	Närvarande.	Frånvarande.	S u m m a.	Närvarande.	Frånvarande.	S u m m a.
1	28	—	28	26	—	26
2	22	—	22	20	—	20
Summa	50	—	50	46	—	46

I afseende på lärjungarnes deltagande i sång och gymnastik under höstterminen se Bil. 1.

Hemlexor hafva vanligen i 2 å 3 läroämnen blifvit lärjungarne föresatta, och hafva dessa, som i de flesta fall af lärarne förberedts i skolan, ansetts kunna upptaga 1½ å 2 timmar för lärjungar af medelmåttiga anlag.

Om man undantager, att under vårterminen *en* lärjunge, *S. J. Ahlén*, aflidit i nervfeber, och en annan, *G. F. Norberg*, i och för sjuklighet derunder nödgats afbryta sin skolgång, har helsotillståndet bland de öfrige varit särdeles godt.

Beträffande antalet inskrifne, flyttade och afgangne lärjungar sist förflutna kalenderår se Bil. 2 *a* och 2 *b*.

Under läsåret hafva 11 lärjungar blifvit inskrifne, af hvilka 8 förut bevisat folkskola och 3 njutit enskild undervisning.

Under och efter sistförflutna vårtermin afgingo från 1:a klassen 4 lärjungar, deribland 1 till högre Element.-läroverk, 1 till handel, 1 till Lindes Pedagogi och 1 utan uppgifven bestämmelse, samt från 2:a klassen 13, deribland 3 till Tekniskt läroverk, 3 till högre Elem.-läroverk, 2 till Handel, 1 till Handtverk, 1 till Landtbruk och de öfrige utan uppgifven bestämmelse. Under höstterminen afgingo från 1:a klassen 2, som flyttade med föräldrarna till Köping och intogos i stadens Pedagogi, och efter höstterminen från 2:a klassen 3, af hvilka 1 erhöll plats på Kontor, 1 såsom Kypare och 1 afgick utan uppgifven bestämmelse.

Ann. Bland de under vårterm. afgangne aflid en, *J. J. Nordahl*, i följd af bröstsjukdom.

Stipendier, premier och understöd hafva under sistförflutna kalenderår utdelats till ett belopp af 87 kr. 55 öre.

Från afgift till Materiel-kassan hafva under höstterminen 24 och under innev. vårtermin 21 lärjungar blifvit befriade.

D. Undervisningsmaterielen.

Efter sista redogörelsens afgifvande hafva för skolans medel inköpts: 15 häft. af Sveriges historia af Montelius m. fl., 1:a delen af Läsebok i Fäderneslandets häfder af

Starbäck och v. Kræmer, 7 h. af Pedagogisk tidskrift för 1877 och 5 h. för 1878, Författningar rörande Elementarläroverken och Pedagogierna af Zimmerman, Atlas öfver Djurriket af Sundström samt några läroböcker till utlåning. Såsom gåfvor har skolan fått emottaga: Bidrag till Sveriges Officiella Statistik afdeln. 1 och 2, Komiterades nya Katekesförslag, de flesta af läroverkens Årsberättelser och Zinks Patent-tellurium (skänkt af Direktör L. Rinman); hvarjemte museets samlingar blifvit tillökta med följande: en samling Malmstuffer, skänkta af Bruksegaren L. Andersson, öfver 200 Silver-, Koppar- och Messingsmynt, af Bruksegaren O. Andersson, Fabrikörerne Johansson och Sandberg, flere skolans lärjungar och några enskildta personer samt 1 Sten- yxa och 4 Foglar af n. v. och f. d. lärjungar.

E. Läroverksbyggnader och Inredningsmateriel.

Härvid är ingenting att omnämna. Blott några reparationer å gymnastikattiraljen hafva under året blifvit verkställda.

F. Ekonomiska förhållanden.

Beträffande kassornas ställning under kalenderåret 1877, se Bil. 3.

Anm. Efter sista årsberättelsens utgifvande har den af framl. Bruksegaren *O. Forsell* stiftade Stipendiifonden, 500 kronor, genom gåfvobref af hans sterbhusdelegare ytterligare blifvit förökad med 500 kronor; och skall enl. gifvarnes önskan hela fonden förvaltas och användas sålunda, att af den årliga räntan tre fjerdedelar utdelas såsom stipendier åt 2 högst 3 deraf förtjenta och derjemte obe- medlade lärjungar, men en fjerdedel årligen insättas i någon sparinrättning, tills dessa besparingar jemte å dem upplupna räntor uppgå till 200 kronor, hvilka skola läggas till kapitalet, hvarefter med den sålunda ökade fonden och de årliga räntorna förfares på samma sätt.

Under sista kalenderåret har utgått till underhåll och tillökning af:

a) boksamlingen	10: 75.
b) den öfriga undervisningsmaterielen	8: 75.
c) inredningsmaterielen	25: 58.
d) utlåningsboksamlingen	45: 90.
	Summa 90: 98.

G. Examina och Terminsafslutning m. m.

Hösttermins-examen hölls den 19 December, och voro dervid såsom vittnen närvarande: Skolans Inspektör, Kontraktsposten *Osk. Bohm*, Borgmästaren *C. J. Watz* och Direktören *L. Rinman* m. fl. Vårtermins-examen är, såsom ofvan är nämndt, af H. H. Eforus utsatt till den 6 Juni och kommer att fortgå fr. kl. 9 till ungefär $\frac{1}{2}$ 2. Omedelbart efter dess slut följa premieutdelning, ungdomens hemförlofning och terminens afslutning. Uppvisning i Sång och Gymnastik sker föregående dag kl. 6—7 e. m.

Höstterminens början är utsatt till den 26 Aug. kl. 10 f. m.

Nora den 16 Maj 1878.

Bil. 1.

Uppgift om antalet af de lärjungar, som deltagit i nedan nämnda öfningar
Höstterminen 1877.

Klass.	Närvarande lärjungar.	Lärjungar, som deltagit i				
		Teckning		Sång.	Instrumentalmusik.	Gymnastik och vapen- öfningar enligt cirkulä- ret den 19 Juni 1866.
		obligatorisk.	frivillig.			
1	28	—	—	28	—	24
2	22	—	—	22	—	21
Summa	50	—	—	50	—	45

Bil. 2 a.

Vårterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 Febr. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört när- mast lägre klass följande antal terminer.					Övar i klassen från före- gående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 31 Januari.	från och med 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mel- lantermi.	S u m m a.
	0	1	2	3	4		5	vid vårtermi- nens början.						
1	—	—	—	—	—	33	—	—	2	35	—	—	4	4
2	—	—	—	—	—	21	—	—	—	21	—	1	12	13
Summa	—	—	—	—	—	54	—	—	2	56	—	1	16	17

Bil. 2

Höstterminen 1877.

Klass.	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 Sept. (så väl när- som frånvarande).				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser.				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass följande antal terminer.						Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med 14 September.	från och med 15 September till terminens slut.	under näst följande mellan-termin.	S u m m a.
	0	1	2	3	4	5		vid föregående termins slut.	vid höstterminens början.						
1	—	—	—	—	—	—	17	—	—	11	28	—	2	—	2
2	—	2	1	2	6	3	8	14	—	—	22	—	—	3	3
Summa	—	2	1	2	6	3	25	14	—	11	50	—	2	3	5

Bil. 3.

Uppgifter om nedan nämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1877.

Kassans rubrik.	D e b e t.				K r e d i t.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Ljus- och Vedkassan . . .	23,82	58,00	—	81,82	—	71,08	10,74	81,82
Materielkassan	1406,83	316,45	—	1723,28	—	90,98	1632,30	1723,28
Premie- och Fattigkassan .	469,11	43,14	—	512,25	—	44,75	467,50	512,25

VI. Stadspedagogien i Linde.

(Uppgift af Rektor, Fil. Dokt. C. J. M. Wahlén.)

A. Undervisningen.

Höstterminen började den 27 Augusti och slutade den 20 December. Till följd af den stora sjuklighet, som under hösten hemsökte staden, var dock, på yrkande af stadens Sundhetsnämnd, undervisningen inställd under 6 veckor, eller från och med 22 Oktober till 3 December. Vårterminen började den 21 Januari och kommer att avslutas den 4 Juni.

Undervisningen har varit förlagd, under höstterminen, till kl. 8— $\frac{1}{2}$ 10 och $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 2, under Vårterminen till kl. 8—10 och 11— $\frac{1}{2}$ 2, bönestunderna deri inberäknade, hvilka upptagit vanl. 15 minuter, eller fr. 8—8 $\frac{1}{4}$.

Beträffande antalet undervisningstimmar i veckan samt lärjungeantalet under hvar-dera terminen, se nedanstående tabell:

Afdelning.	Antal undervisningstimmar i veckan.				Antal lärjungar.	
	Höstterminen.		Vårterminen		Höstterm.	Vårterm.
	Rekt.	Extra Lärare.	Rekt.	Extra Lärare		
1	12	15	12 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	16	23
2	15	12	14 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	19	22
	27	27	27	27	35	45

Läroböcker:

Kristendom: Hultkrantz' Katekes, Petterssons Bibl. Historia.

Modersmälet: Sundéns Språklära, Folkskolans samt Sundéns och Modins Läsebok.

Tyska: Flachs Grammatik och Elementarbok.

Engelska: May:s Grammatik med läsöfningar.

Aritmetik: Nyströms och Schelins.

Naturlära: Celanders.

Hist. och Geografi: Odhners mindre lärobok i Sv. Historia samt Vinges Geografi.

Lärokurser:

Lägre Afdelningen:

Kristendom (3 t.) Katekes: 1:sta Hufvudstycket och af 2:dra till 2:dra Artikeln. Bibl. Hist. Nya Testamentet.

- Modersmålet* (6½ t.) Det allmännaste af Formläran; innanläsning med förklaring och återgifvande af innehållet; satslösning samt rättskrifningsöfningar.
- Tyska* (6 t.) Substantiven, hjälpverben och de svaga verben jemte motsvarande öfningar i elementarboken.
- Aritmetik* (5½ t.) En del till och med decimalbråk, de öfrige till och med sorter.
- Naturlära* (2 t.) Om menniskan, däggdjur och foglar, samt allmän verldskänedom.
- Hist. och Geografi* (4 t.) Sv. Historia: En del till unionstiden, de öfrige till Gustaf Wasa.
Geografi: Det allmännaste om verldsdelarne, Europas fysiska geografi utförligare, samt Sveriges, Norges och Danmarks polit. geografi.

Öfre Afdelningen.

- Kristendom* (3 t.) Katekes: 1:sta och 2:dra hufvudstyckena.
- Modersmålet* (6½ t.) Formläran samt allmän satslära; ett hemkria hvarannan vecka; för öfrigt lika med Lägre Afdeln.
- Tyska* (5 t.) Substantiven, adjektiven, de personliga pronomen, hjälpverben och svaga verben, jemte motsvarande öfningar i elementarboken.
- Engelska* (4 t.) Det allmännaste af formläran jemte läsöfningar.
- Aritmetik* (6¼ t.) En del till och med sorter; en annan till och med enkel regula de tri; de öfrige till och med sammansatt regula de tri.
- Naturlära* (2 t.) Om menniskan, ryggradsdjur och ryggradslösa djur, samt allmän verldskänedom.
- Historia och Geografi* (4 t.) Sv. Hist. till Frihetstiden.
Geografi: Verldsdelarnes fysiska samt Europas politiska geografi.

Ombyte af läroböcker har egt rum derutinnan, att Petterssons Bibl. Historia, Odhners mindre lärobok i Sv. Historia, Celanders Naturlära, Flach's läroböcker i Tyska samt Sundéns Svenska Språklära blifvit allmänt införda.

Undervisningen i välskrifning har ej skett på någon viss därför anslagen timme, hvilket tiden ej medgifvit.

I teckning, sång och gymnastik har, i saknad af anslag, ingen undervisning meddelats.

B. Lärarne.

Beträffande lärarnes tjensteåligganden under höstterminen har Rektor hvarje vecka undervisat lägre afdelningens lärjungar i Kristendom 3, i Aritmetik 5½ och i Tyska 4 timmar, samt öfre afdelningens i Kristendom 3, i Aritmetik 6½ och Tyska 5 timmar, tillsammans 27 timmar; extra läraren åter lägre afdelningens lärjungar: i Modersmålet 6½, Historia och Geografi 4, Naturlära 2 och Tyska 2 timmar, samt öfre afdelningens i Modersmålet 6½, Hist. och Geografi 4 och Naturlära 2, tillsammans 27 timmar. Dessutom har extra läraren utom lärorummet rättat de Svenska uppsatserna inom högre afdelningen.

Då till följd af det stora lärjungeantal, som under sista åren sökt inträde i pedagogien, en lärare ej ansetts kunna ensam bestrida undervisningen, har kommunen anslagit

medel i och för anskaffande af en andre lärare. Under Höstterminen biträdde vid undervisningen Pastorsadjunkten *A. Alin*; under Vårterminen har, på grund af *H. H. Efori* förordnande, som extra lärare tjenstgjort Stud. *J. C. Wulff*.

C. Lärjungarne.

Lärjungarnes antal under hvardera terminen synes af nedanstående tabell:

Höstterminen.			Vårterminen.		
afdelning.	Närv.	Frånv.	Afdelning.	Närv.	Frånv.
1	16	—	1	23	—
2	19	—	2	22	—
Summa	35	—	Summa	45	—

Hemlexor hafva i allmänhet blifvit lärjungarne föresatta i 2 ämnen för hvarje dag och anses de hafva upptagit $1\frac{1}{2}$ till 2 timmars tid.

Lärjungarnes kroppskonstitution är i allmänhet god och har deras helsotillstånd med få undantag varit godt.

Den 1 Februari 1877 qvarstodo i skolan sedan föregående termin 35 lärjungar. Under terminen inskrefvos 9 lärjungar, hvadan antalet Vårterminen 1877 utgjorde 44. Under påföljande mellantermin afgingo 18; vid Höstterminens början inskrefvos 9 och utgjorde antalet lärjungar under Höstterminen alltså 35.

Af de inom läsåret inskrifne 21 lärjungar hafva 14 bevistat folkskola och 1 annat offentligt läroverk.

Under sist förflutne kalenderår hafva följande lärjungar afgått från Pedagogien. Vårterminen 1877: *E. G. Tägtström* (till Örebro Elementarläroverk), *A. Lindal*, *C. V. Ekman*, *V. Öhrn*, *V. A. Larsson*, *R. L. Holmberg*, *H. H. Hesse*, *G. J. Andersson*, *S. O. M. Rathsmann*, *C. Th. Eriksson*, *C. A. Sundström*, *E. G. Gryting*, *C. M. Ljungqvist*, *P. E. Olsson*, *P. J. Pettersson*, *A. F. Jonsson*, *J. D. Brusell*, *A. V. Lindmark* (till handtverk.) Höstterminen 1877: *C. E. Eriksson*, *W. G. Nygren* (båda till handtverk). *A. V. Karlsson* (död.)

Under sist förflutna kalenderår utdelades stipendier, premier och understöd till belopp af 44 Kr. 75 öre.

Under Höstterminen hafva 18 lärjungar, under Vårterminen 19, blifvit befriade från afgift till materielkassen. Byggnadsfond finnes ej.

D. Undervisningsmateriel.

Boksamlingen har blifvit tillökad med de flesta af läroverkens årsberättelser; Läsebok för folkskolan 10 ex. *Sundéns* och *Modins* Läsebok 12 ex.

Den öfriga *undervisningsmaterielen* har ökat genom inköp af Kartor öfver de särskilda verldsdelarnes fysiska geografi, en större politisk Karta öfver Europa, Anatomiska, Väggtaflo, samt Astronomiska Kartor öfver Jorden, Månen och Planetsystemet.

E. Läroverksbyggnader och Inredningsmateriel.

Då vid Höstterminens början en extra lärare anställdes vid Pedagogien, blef äfven ett andra närliggande rum upplåtet åt densammas behof, så att hvardera afdelningen under läsåret begagnat sitt särskilda rum. Till följd af utvidgningen erfordrig inredningsmateriel, såsom bord, räkantaflo, klädhängare har under läsåret anskaffats.

F. Ekonomiska förhållanden.

Kassornas ställning synes af nedanstående tabell.

Kassans rubrik.	Debet.				Kredit.			
	Behållning vid årets början.	Summa inkomster.	Skuld vid årets slut.	Summa.	Skuld vid årets början.	Summa utgifter.	Behållning vid årets slut.	Summa.
Byggnadsfonden	—	—	Fin nes	—	ej.	—	—	—
Ljus- och Vedkassan	—	171,00	212,80	383,80	209,16	174,64	—	383,80
Materielkassan	1173,55	204,36	—	1377,91	—	52,75	1325,16	1377,91
Bibliotekskassan	—	—	Fin nes	—	ej.	—	—	—
Premie- och Fattigkassan	—	26,00	—	26,00	0,92	24,75	0,33	26,00

Under sist förflutne kalenderår hafva nedanstående belopp utgått för tillökning af

- a) boksamlingen 16,75,
- b) den öfriga undervisningsmaterielen 15,00,
- c) inredningsmaterielen . . . . . 21,00.

G. Examina och Terminsafslutning.

Höstterminen afslöts den 20 December af Pedagogiens Inspektör, Ledamoten af K. N. O. Fil. och Teol. Dokt. *C. D. Arosenius*. Någon examen egde dervid ej rum i anseende till den långa tid, under hvilken läsningen varit instäld. För Vårterminen är examen bestämd att hållas den 4 Juni kl. 9 f. m., hvarefter premier och understöd utdelas samt ungdomen hemförlofvas.

Nästinstundande Hösttermin börjas den 28 Augusti kl. 10 f. m.
Lindesberg den 9 Maj 1878.